

Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 20 ta' Settembru 2023
(OR. en)

13232/23

COMPET 899
IND 483
MI 765
BETREG 25
DIGIT 188
ECOFIN 903
EDUC 361
EMPL 447
FIN 939
FISC 201
MAP 49

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	13 ta' Settembru 2023
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2023) 535 final
Sugġett:	KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI Pakkett ta' Għajnuna għall-SMEs

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuz id-dokument COM(2023) 535 final.

Mehmuz: COM(2023) 535 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Strasburgu, 12.9.2023
COM(2023) 535 final

**KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW,
LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

Pakkett ta' Ghajnuna għall-SMEs

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-KUMITAT TAR-REĠJUNI

Pakkett ta' Ghajnuna għall-SMEs

1 Kwistjonijiet ta' negozji żgħar

L-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs) huma ċentrali għan-nisġa ekonomika u soċjali tal-Ewropa. L-24 miljun SME Ewropea jirrappreżentaw 99 % tan-negozji kollha fl-UE, jipprovdu żewġ terzi tal-impjieg fis-settur privat fl-UE¹, u huma inkorporati fil-fond fil-komunitajiet lokali, b'mod partikolari fiż-żoni rurali². Dawn jammontaw għal aktar minn nofs il-valur miżjud fis-settur tan-negozju mhux finanzjarju tal-UE u huma l-bażi tal-Ewropa għat-trawwim tal-innovazzjoni³, id-diversità u l-ugwaljanza⁴. L-SMEs huma essenzjali għat-tranzizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali tal-Ewropa⁵ u għall-prosperità fit-tul tagħha.

Bhala tali, l-SMEs kienu kostanti fil-politika tal-Kummissjoni, aktar u aktar mit-tnedija tal-Istrateġija għall-SMEs tal-2020⁶. Skont il-qafas finanzjarju pluriennali li għaddej (2021-2027) u skont in-NextGenerationEU⁷, il-Kummissjoni tistenna li aktar minn EUR 200 biljun isiru disponibbli għall-SMEs fl-ambitu tad-diversi programmi ta' finanzjament tagħha. F'perjodu ta' krizijiet suċċessivi, l-irkupru u r-reżiljenza sostnuti tal-SMEs kienu prijorità ewlenija. Il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF)⁸ tipprovdi sa EUR 45 biljun ta' appoġġ bla preċedent lill-SMEs⁹, flimkien ma' total ta' EUR 65 biljun taħt il-fondi tal-Politika ta' Koeżjoni¹⁰. L-SMEs kienu wkoll il-benefiċjarji primarji tal-Istrument Ewropew għal Appoġġ Temporanju biex jittaffew ir-Riskji ta' Qgħad f'Emerġenza (SURE), imfassal biex jipproteġi l-impjieg u l-introjt affettwati mill-pandemija tal-coronavirus. Barra minn hekk, l-interessi tal-SMEs kienu fiċ-ċentru tal-qafas temporanju tal-Kummissjoni għall-ghajnuna mill-Istat¹¹, li jippermetti lill-Istati Membri jipprovdu l-appoġġ meħtieġ lin-negozji

¹ SME Performance Review 2023, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_en.

² Ewrobarometru Flash 486, SMEs, start-ups, scale-ups and entrepreneurship, Settembru 2020, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

³ Productivity in SMEs and large firms, OECD, 2021, <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/54337c24-en/index.html?itemId=/content/component/54337c24-en>.

⁴ Ewrobarometru Flash 486, SMEs, start-ups, scale-ups and entrepreneurship, Settembru 2020, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

⁵ Madwar 89 % tal-SMEs diġà qed jieħdu azzjoni biex ikunu aktar effiċjenti fir-rizorsi, l-Ewrobarometru Flash 498, SMEs, resource efficiency and green markets, Marzu 2022, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287>.

⁶ COM (2020) 103 final.

⁷ COM (2021) 250 final.

⁸ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/smart.html.

⁹ It-Tabella ta' Valutazzjoni tal-RRF, il-metodoloġija tal-ittaggjar tal-pilastru, "Appoġġ għall-SMEs" bhala qasam ta' politika primarju jew sekondarju.

¹⁰ Dan jinkludi EUR 43 biljun taħt il-qafas finanzjarju pluriennali 2021–2027 u total ta' EUR 22 biljun taħt l-Inizjattivi ta' Investiment fir-Rispons għall-Coronavirus tal-Politika ta' Koeżjoni u REACT-EU.

¹¹ Il-Qafas Temporanju għall-Għajnuna mill-Istat tal-COVID-19; il-miżuri tal-Qafas Temporanju tal-Krizijiet tal-Kummissjoni għall-Għajnuna mill-Istat biex tiġi appoġġata l-ekonomija wara l-aggressjoni kontra l-Ukrajna mir-Russja; ir-regoli emendati dwar l-eżenzjoni ġenerali shiha (ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2023/1315; ir-reviżjoni proposta tar-Regolament dwar l-ghajnuna *de minimis*, https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-de-minimis_en.

fil-bżonn filwaqt li jiżguraw trattament ugwali u jillimitaw distorsjonijiet bla bżonn għall-kompetizzjoni li jimminaw is-Suq Uniku.

Firxa ta' azzjonijiet għenu lill-SMEs Ewropej jahtfu opportunitajiet godda tas-suq offriti tranżizzjonijiet ekoloġiċi u diġitali u l-kooperazzjoni transsettorjali u transfruntiera. Mill-iskjerament ta' 150 Ċentru ta' Innovazzjoni Diġitali madwar il-kontinent biex iniedu network ta' konsulenti dwar is-sostenibbiltà għall-SMEs¹²; mit-tnedija ta' perkorsi ta' tranżizzjoni għall-ekosistemi industrijali tal-Ewropa¹³ għar-riforma tad-disinn tas-suq tal-elettriku¹⁴; mill-ghajnuna lill-SMEs biex jaċċessaw id-data b'kundizzjonijiet ġusti¹⁵ sal-mobilizzazzjoni tal-kapital ta' riskju għal negozji godda u għall-SMEs f'oqsma strateġiċi bħall-ispazju¹⁶; u mit-tishih tal-internazzjonalizzazzjoni¹⁷ u tal-kummerċ¹⁸, it-tishih tal-opportunitajiet ta' negozju permezz tal-Global Gateway¹⁹ sal-protezzjoni tal-assi tal-proprjetà intellettuali²⁰: il-htigijiet tal-SMEs kienu minn ta' quddiem fil-hidma tal-Kummissjoni.

Madankollu, l-SMEs jiffaċċjaw inċertezzi kbar, restrizzjonijiet fuq il-provvista, nuqqas ta' haddiema u mhux dejjem ikollhom kompetizzjoni ġusta. Il-volatilità u n-nuqqas ta' prevedibbiltà fil-kuntest ekonomiku kurrenti għamluha aktar diffiċli għall-SMEs li jagħmlu negozju. Matul partijiet mill-2021 u l-2022, huma esperjenzaw diffikultajiet fir-reklutaġġ ta' persunal ġdid biex ilaħhqu ma' zieda qawwija fid-domanda. Barra minn hekk, huma kienu qed iħabbtu wiċċhom ma' kostijiet oġġla tal-enerġija, li rriżultaw mill-gwerra ta' aggressjoni Russa kontra l-Ukrajna, filwaqt li ż-żieda rapida fil-prezzijiet tal-materja prima poġġiet saħansitra aktar pressjoni fuq in-negozji ż-żgħar. Iż-żieda fir-rati tal-imghax għamlet ukoll l-aċċess tal-SMEs għall-finanzjament aktar oneruż.

Dawn il-pressjonijiet kuntrarji x'aktarx li jippersistu. Huwa vitali li l-UE u l-Istati Membri jkomplu jappoġġaw bla heda lill-SMEs, jgħinuhom jikkonsolidaw l-irkupru tagħhom u jisfruttaw il-potenzjal shih tagħhom, sabiex kollha kemm huma - mill-hanut iż-żgħir u mil-lukanda mmexxija mill-familja san-negozji godda teknoloġiċi - ikunu jistgħu jkomplu jikkontribwixxu għall-prosperità fit-tul tal-Ewropa.

¹² Fi hdan in-Network Enterprise Europe.

¹³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_mt.

¹⁴ COM (2023) 148 final. Il-proposta tippermetti lill-Istati Membri japplikaw kontrolli tal-prezzijiet għall-SMEs kif ukoll għall-konsumaturi matul krizijiet tal-enerġija.

¹⁵ COM (2022) 68 final.

¹⁶ Il-faċilità ta' investiment CASSINI qed tinjetta kważi EUR 700 miljun f'fondi ta' kapital ta' riskju li jinvestu fl-ispazju, filwaqt li timmobilizza mill-inqas EUR 1,5 biljun f'kapital ta' riskju totali għal negozji godda u SMEs.

¹⁷ L-SMEs qed jibbenefikaw ukoll minn finanzjament ta' EUR 1 biljun taħt il-Programm tas-Suq Uniku, immirat biex jappoġġa t-tishih tal-kompetittività tal-SMEs u l-internazzjonalizzazzjoni tagħhom u biex jidderiegi l-appoġġ lill-SMEs permezz ta' intermedjarji tal-SMEs, pereżempju permezz tan-Network Enterprise Europe u l-Euroclusters, iffaċilitati mill-Pjattaforma Ewropea għall-Kollaborazzjoni bejn ir-Raggruppamenti.

¹⁸ Il-ftehimiet kummerċjali l-godda kollha tal-UE jinkludu kapitoli dedikati għall-SMEs li jinkludu dispożizzjonijiet li jgħinu lill-SMEs ikabbru n-negozju tagħhom mas-swieq barranin u fihom. Mekkanizmu tal-ilmenti dedikat (<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/single-entry-point-0>) jippermetti lill-SMEs jirrapportaw l-ostakli meta jaċċessaw swieq barranin.

¹⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_mt.

²⁰ COM (2020) 760. Il-Pjan ta' Azzjoni jgħin lill-kumpaniji, speċjalment lill-SMEs, biex jagħmlu l-ahjar użu mill-invenzzjonijiet u l-kreazzjonijiet tagħhom.

B'dan il-Pakkett ta' Ghajnuna għall-SMEs, il-Kummissjoni għandha l-għan li tipprovdi għajnuna fuq terminu qasir, tagħti spinta lill-kompetittività u r-reżiljenza fit-tul tal-SMEs, u trawwem ambjent tan-negozju ġust u favorevoli għall-SMEs. Dan jinkludi:

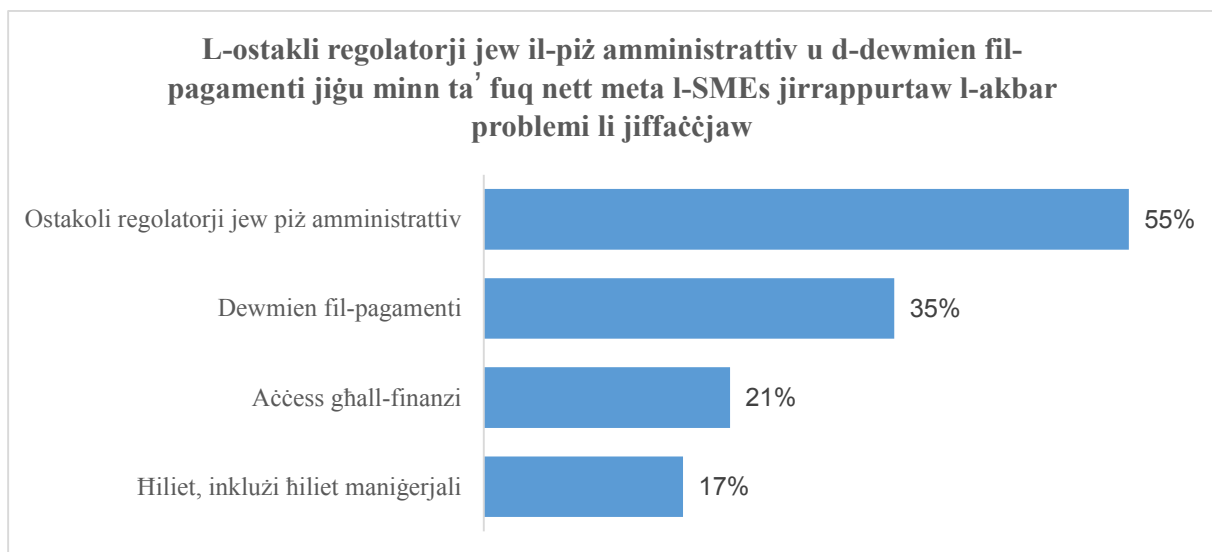
- proposta għal **Regolament dwar il-hlasijiet tard**,
- proposta għal **Direttiva dwar is-simplifikazzjoni tat-taxxa għall-SMEs**,
- sett ta' **mizuri** li jiffaċilitaw l-affarijiet għall-SMEs, itejbu l-aċċess għall-finanzi u l-forza tax-xogħol b'hiliet, u jappoġġaw lill-SMEs matul iċ-ċiklu tal-ħajja tan-negozju tagħhom.

Il-Komunikazzjoni hija akkumpanjata mill-ewwel rapport ta' implimentazzjoni dwar il-**Gateway Diġitali Unika** u l-ewwel rieżami preliminari tar-Regolament dwar ir-relazzjonijiet bejn pjattaforma u negozju ("**ir-Regolament P2B**")²¹.

2 Sfidi: L-SMEs u l-irkupru sostnut tagħhom

L-SMEs għadhom ma rritornawx għal-livelli ta' prestazzjoni tagħhom ta' qabel il-pandemija. Meta aġġustat għall-inflazzjoni, il-valur miżjud tal-SMEs għall-2023 huwa previst li jibqa' 3,6 % (kontra 1,8 % għall-intrapriżi l-kbar) taħt il-livell tiegħu tal-2019, filwaqt li l-impjegi tal-SMEs b'kemm irkupraw għal-livelli ta' qabel il-kriżi²². F'termini reali fl-2022, l-SMEs fi 12 mill-14-il ekosistema industrijali²³ esperjenzaw tnaqqis fil-valur miżjud u għall-2023, huwa previst tnaqqis fil-valur miżjud għall-SMEs fl-ekosistemi kollha.

Illustrazzjoni 1: Sfidi ewlenin għall-SMEs; sors: Ewrobarometru Flash 486

²¹ Ir-Regolament (UE) 2019/1150 ("**ir-Regolament P2B**") jistabbilixxi regoli għall-holqien ta' ambjent tan-negozju ġust, trasparenti u prevedibbli b'mod partikolari għal negozji u kummerċjanti iżgħar fuq pjattaformi online.

²² SME Performance Review 2023, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_en.

²³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_en.

Il-piż amministrattiv jew l-ostakli regolatorji huma fost l-akbar problemi għal 55 % tal-SMEs²⁴. Ambjent regolatorju prevedibbli, governanza tajba u qafas istituzzjonali effiċjenti jikkontribwixxu għat-tishih tal-kompetittività, il-kisba tal-gustizzja u l-għoti ta' għajnuna.

Il-hlasijiet tard imġarrba mill-SMEs ifixklu l-kompetittività, iżidu l-inċertezza, u fil-każ tal-akkwist pubbliku jiskoraġġixxu l-parteeċipazzjoni. Fi kwalunkwe kumpanija affettwata, dawn iżidu l-htigijiet ta' kapital operatorju u l-ispejjeż ta' finanzjament, iżidu l-kostijiet minhabba ż-żmien li jkun intilef f'giri wara d-debituri, u b'hekk inaqqsu l-kapaċità ta' investment.

L-aċċess għall-finanzi jehtieg aktar sforz min-negozji ż-żgħar milli minn kumpaniji kbar. Żieda fl-inċertezza u kostijiet oġġla fil-finanzjament inaqqsu l-kapaċità tal-SMEs li jinvestu. Fi tmiem l-2022, l-SMEs kienu qed jistennew deterjorament imminenti fid-disponibbiltà tat-tipi kollha ta' finanzjament²⁵.

Id-disponibbiltà ta' persunal b'hiliet jew manijers b'esperjenza dan l-aħhar saret l-aktar problema importanti għal 27 % tal-SMEs fl-UE²⁶, u 70 % tal-SMEs jirrapportaw żieda fil-kostijiet lavorattivi²⁷. Ir-rizultati tal-Ewrobarometru dwar il-hiliet²⁸ ipprezentati b'mod parallel ma' din il-Komunikazzjoni juru li n-nuqqas ta' hiliet iżomm lura l-attivitajiet tan-negozju għal 63 % tal-SMEs, u jfixkel ukoll l-isforzi tagħhom dwar id-diġitalizzazzjoni (għal 45 % tal-SMEs) u l-ekoloġizzazzjoni (39 %).

Dawn l-isfidi se jkunu l-enfasi tal-azzjonijiet ipprezentati f'dan il-Pakkett ta' Għajnuna għall-SMEs, kif deskritt hawn taht.

3 Għajnuna għall-SMEs: L-għajnuna lill-SMEs biex jiżvolġu n-negozju fi żminijiet diffiċli

3.1 L-iffaċilitar tal-affarijiet għall-SMEs

3.1.1 Is-simplifikazzjoni tat-taxxi

In-negozji, b'mod partikolari dawk b'attivitajiet transfruntiera, jiffaċċaw kumplessità u kostijiet għoljin ta' konformità bħala riżultat tal-htieġa li jikkonformaw ma' sistemi tat-taxxa korporattiva differenti meta jagħmlu negozju f'aktar minn Stat Membru wiehed. Għalhekk, bħala parti minn dan il-Pakkett ta' Għajnuna għall-SMEs, il-Kummissjoni qed tippromovi simplifikazzjoni kbira fil-qasam tat-tassazzjoni diretta għall-SMEs li holqu preżenza taxxabbli fi Stat Membru ieħor permezz ta' stabbiliment permanenti. Dawn l-SMEs ikunu jistgħu jikkalkulaw il-bażi tat-taxxa tal-istabbilimenti permanenti tagħhom fi Stati Membri oħra f'konformità mar-regoli tal-Istat Membru tagħhom fejn iżommu l-uffiċċju prinċipali tagħhom u li huma l-aktar familjari miegħu. Ir-regoli previsti se jkunu ta' benefiċċju partikolari għall-SMEs fi stadju bikri ta' espansjoni internazzjonali. Il-valutazzjoni

²⁴ Ewrobarometru Flash 486, SMEs, start-ups, scale-ups and entrepreneurship, Settembru 2020, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

²⁵ Survey on the Access to Finance of Enterprises, SAFE, Diċembru 2022, https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/data-and-surveys-safe_en.

²⁶ Ibid.

²⁷ Ibid.

²⁸ Ewrobarometru Flash 529 dwar is-Sena Ewropea tal-Hiliet: In-nuqqas ta' hiliet, l-istrategiji ta' reklutaġġ u ta' żamma f'intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (ippubblikat f'Settembru 2023).

tal-impatt li takkumpanja l-proposta tistma li din tista' tnaqqas il-kostijiet tal-konformità tat-taxxa tal-SMEs bi 32 %, li jwassal għal iffrankar globali sa EUR 3,4 biljun fis-sena.

Barra minn hekk, sabiex jittaffa l-piż li jiffaċċaw in-negozji ż-żgħar b'attivitajiet transfruntiera meta jittrattaw il-VAT madwar l-UE, se japplikaw regoli ġodda dwar il-VAT mill-1 ta' Jannar 2025²⁹. In-negozji żgħar eliġibbli se jkollhom l-għażla li jeżentaw mill-VAT il-provvisti tagħhom ta' oġġetti u servizzi magħmula fi kwalunkwe wiehed mill-Istati Membri l-oħra tal-UE minbarra l-Istat Membru ta' stabbiliment tagħhom.

Il-Kummissjoni:

- **Azzjoni 1:** tipproponi direttiva ta' simplifikazzjoni tat-taxxa li tistabbilixxi sistema tat-Taxxa tal-Uffiċċju Principali għall-SMEs.

3.1.2 Regolamentazzjoni Aħjar għall-SMEs

Il-Kummissjoni hija impenjata li tiżgura ambjent regolatorju iżjed favorevoli għal-kummerċ li jghin lill-SMEs ikunu produttivi, kompetittivi u reżiljenti. Fl-2021, il-Kummissjoni kompliet issaħħah it-test tal-SMEs, għodda li tanalizza l-impatt tal-proposti fuq l-SMEs, sabiex tkompli ttejjeb l-analizi tagħha u sabiex tirrapporta aħjar dwar dawk l-impatti³⁰. It-test tal-SMEs issa jrid jitwettaq u jiġi rrapportat b'mod aktar sistematiku fir-rapporti kollha ta' valutazzjoni tal-impatt, meta dan ikun proporzjonat għar-rilevanza ta' inizjattiva għall-SMEs. Madankollu, aktar titjib fl-applikazzjoni tat-test tal-SMEs huwa kemm fattibbli kif ukoll neċessarju: għalhekk, il-Kummissjoni se tagħti segwitu għar-rakkomandazzjonijiet li l-Pjattaforma Fit for Future³¹ se tohroġ aktar tard fl-2023 dwar l-applikazzjoni tat-test tal-SMEs biex tiżgura valutazzjonijiet aktar granulari u konsistenti tal-impatti tal-proposti legali tagħha fuq l-SMEs³².

80 % tal-inizjattivi leġislattivi kollha tal-UE huma kkunsidrati bħala rilevanti għall-SMEs, abbażi tal-filtru tal-SMEs³³, għodda użata fl-istadji bikrija tat-tfassil tal-politika, li sservi bħala parti ewlenija mit-test tal-SMEs. Minn Jannar 2022, din l-għodda poġġiet l-enfasi fuq l-interessi tal-SMEs, f'kooperazzjoni mill-qrib mar-Rappreżentanti għall-SMEs³⁴. Minn Marzu 2023 dan kompli jissahħah permezz tal-kontroll il-ġdid tal-kompetittività, li jirrapporta b'mod integrat fil-valutazzjonijiet tal-impatt kollha dwar l-impatti tal-kompetittività fuq in-negozju, inkluż fuq il-kompetittività tal-SMEs. Il-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju, il-korp ta' sorveljanza indipendenti tal-Kummissjoni għall-kontroll tal-kwalità tal-abbozzi tal-valutazzjonijiet u tal-evalwazzjonijiet tal-impatt, issaħħah b'żewġ membri u l-mandat tiegħu

²⁹ Id-Direttiva tal-Kunsill (UE) 2020/285.

³⁰ COM (2021) 219 final u https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en.

³¹ Il-Pjattaforma Fit for Future hija grupp ta' esperti ta' livell għoli li jghin lill-Kummissjoni fl-isforzi tagħha biex tissimplifika l-ligijiet tal-UE u biex tnaqqas il-kostijiet mhux meħtieġa relatati, https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_mt.

³² Dan isegwi wkoll il-proposti tal-Konferenza dwar il-Futur tal-Ewropa fl-2022 biex tingħata spinta lill-kompetittività tal-SMEs u jissahħah it-test tal-SMEs (il-proposti 12, 17 u 35).

³³ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54837?locale=mt>.

³⁴ Grupp ta' esperti ta' livell għoli tal-Istati Membri li jagħti pariri lill-Kummissjoni dwar l-aspetti kollha tal-politika tal-SMEs, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-envoys-network_en.

ssahhaħ biex iżid l-enfasi tiegħu fuq il-kompetittività. Issa, minbarra li japplika l-prinċipju ta' "one-in, one-out" u jintegra d-dimensjoni tal-previżjoni fil-valutazzjonijiet u fl-evalwazzjonijiet tal-impatt tal-Kummissjoni, il-Bord huwa meħtieġ jagħti attenzjoni partikolari għall-impatti fuq il-kompetittività. Meta jagħmel dan, huwa għandu jivvaluta l-kwalità tal-istimi tal-kostijiet u jekk ir-rapporti jesplorawx b'mod suffiċjenti l-potenzjal sabiex tiġi ssimplifikata l-leġiżlazzjoni u li jitnaqqas il-piż mingħajr bżonn għan-negozji u għaċ-ċittadini. Fil-laqgħa annwali li jmiss tiegħu mal-korpi ta' sorveljanza, il-Bord se japprofondixxi d-diskussjoni dwar l-impatti fuq il-kompetittività u l-impatti fuq l-SMEs, u jiskambja l-aħjar prattiki ma' skrutinizzaturi oħra tal-UE³⁵.

Il-Kummissjoni se tahtar Rappreżentant tal-UE għall-SMEs iddedikat li għandu jirrapporta direttament lill-President, filwaqt li jirrapporta wkoll lill-Kummissarju għas-Suq Intern dwar l-attivitajiet kollha relatati mal-SMEs imwettqa flimkien mas-servizzi tad-Direttorat Ġenerali għas-Suq Intern, l-Industrija, l-Intraprenditorija u l-SMEs (DG GROW), li għandu jappoġġa l-ħidma tar-Rappreżentant. Minbarra l-ħidma usa' ta' rappreżentanza u ta' koordinazzjoni fi ħdan il-Kummissjoni, bin-Network ta' Rappreżentanti għall-SMEs u esternament, u filwaqt li jibni fuq l-iżviluppi preċedenti, ir-Rappreżentant tal-UE għall-SMEs minn issa 'l quddiem se jkun jista' jipparteċipa f'seduti ta' smiġħ tal-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju mad-Direttorati Ġenerali dwar inizjattivi li għandhom impatt kbir fuq l-SMEs. F'dak il-kuntest, u mingħajr preġudizzju għall-funzjonament u għall-indipendenza tal-Bord, ir-Rappreżentant tal-UE għall-SMEs ikun jista' jqajjem kwistjonijiet u javża lill-Bord dwar impatti negattivi sinifikanti fuq l-SMEs, miżuri addizzjonali potenzjali biex jiġu mmitigati, l-affidabbiltà tal-analiżijiet kost-benefiċċji u tal-kompetittività u l-attivitajiet ta' konsultazzjonijiet. Barra minn hekk, ir-Rappreżentant tal-UE għall-SMEs, fuq il-bażi tal-filtru tal-SMEs, se jipprovdi lill-Kummissjoni l-lista ta' inizjattivi li bl-akbar impatt fuq l-SMEs, li fuqhom il-Kummissjoni twettaq it-test shiħ tal-SMEs.

Filwaqt li s-sistema qed tilhaq l-għanijiet tagħha b'mod ġenerali³⁶, il-Kummissjoni qed tistinka biex tkompli tnaqqas il-piżijiet mil-leġiżlazzjoni tal-UE. Skont il-programm dwar l-idoneità u l-prestazzjoni tar-regolamentazzjoni (REFIT), kull evalwazzjoni u reviżjoni tal-leġiżlazzjoni tinvolvi skrinjar sistematiku għall-potenzjal tat-tnaqqis tal-piż. Il-Pjattaforma Fit for Future tikkontribwixxi għal dan il-proċess. Għall-proposti sinifikanti kollha, il-valutazzjonijiet tal-impatt komprensivi jiżguraw li l-benefiċċji jegħlbu l-kostijiet. Minn Jannar 2022, bl-**approċċ tagħha ta' "one in, one out"**, il-Kummissjoni introduċiet "helsien mill-kostijiet", bl-għan li tiżgura li l-kostijiet amministrattivi f'qasam ta' politika partikolari jiġu kkompensati u li l-kostijiet ta' aġġustament jiġu kkompensati kemm jista' jkun. L-ewwel sena ta' implimentazzjoni shiħa tal-approċċ irriżultat fi tnaqqis sostanzjali fil-kostijiet amministrattivi bi proposti li se jipprovdu ffrankar nett ta' EUR 7,3 biljun³⁷. Il-Kummissjoni hija impenjata bis-shiħ li twettaq il-potenzjal ta' din l-ghodda matul is-snin li ġejjin.

Biex tippermetti qafas regolatorju li jiffavorixxi aktar l-innovazzjoni u li jibqa' validu fil-futur³⁸, il-Kummissjoni tippromwovi l-użu ta' ambjenti ta' esperimentazzjoni

³⁵ Dawn jinkludu wkoll membri ta' RegWatchEurope, li jinkludu korpi ta' sorveljanza tan-Netherlands, tal-Finlandja, tal-Iżvezja, tal-Ġermanja, tad-Danimarka, tan-Norveġja, tar-Repubblika Ċeka, tar-Renju Unit.

³⁶ Il-Prospettiva tal-Politika Regolatorja tal-OECD għall-2021 tikklassifika s-sistema ta' regolamentazzjoni aħjar tal-Kummissjoni Ewropea bħala l-aktar avvanzata fil-konsultazzjonijiet u l-evalwazzjonijiet tal-partijiet ikkonċernati u fit-tielet post fil-valutazzjonijiet tal-impatt

³⁷ Stharriġ tal-Piż Annwali 2022 – L-isforzi tal-UE biex tiġi ssimplifikata l-leġiżlazzjoni, Settembru 2023

³⁸ 2020/C 447/01.

regolatorja³⁹ f'ghadd ta' oqsma innovattivi, bhall-intelligenza artifiċjali⁴⁰ u d-dinjiet virtwali⁴¹. Tali strumenti għandhom jiġu applikati b'mod aktar wiesa', biex b'hekk in-negozji fl-UE, b'mod partikolari l-SMEs u n-negozji ġodda, ikunu jistgħu jesperimentaw b'teknoloġiji, prattiki, servizzi, applikazzjonijiet u mudelli kummerċjali ġodda f'ambjent reali kkontrollat, b'mod partikolari f'każijiet fejn l-inċertezza legali jew il-lakuni u l-ostakli regolatorji jkunu qed ifixklu l-iżvilupp tagħhom.

Sabiex tqis ahjar l-interessi tal-SMEs meta thejji proposti leġislattivi ġodda, il-Kummissjoni se tikkunsidra sistematikament ċerti tipi ta' dispożizzjonijiet li jiffavorixxu l-SMEs. Dawn jinkludu, meta xierqa u ġustifikati:

- (1) il-possibbiltà li jiġu permessi perjodi ta' tranżizzjoni itwal għall-SMEs, sabiex tiġi żgurata l-prevedibbiltà u tiġi ffaċilitata l-konformità mill-SMEs;
- (2) rekwiżiti għal għajnuna speċifika għall-SMEs li għandha tiġi pprovduta mill-Kummissjoni u/jew mill-Istati Membri rigward l-implimentazzjoni tal-leġislazzjoni proposta (eż. sommarju tal-leġislazzjoni, materjal ta' taħriġ online) meta jkun mehtieg;
- (3) rekwiżit li l-Kummissjoni tagħti attenzjoni partikolari lill-impatt tal-atti delegati u ta' implimentazzjoni fuq l-SMEs, li spiss jiddefinixxu l-livell tal-kostijiet għall-SMEs u jheggu l-feedback tal-partijiet ikkonċernati permezz ta' feedback permezz tal-portal "Semma' leħnek: Issimplifika"⁴²; jew
- (4) jew klawżola ta' rieżami jew klawżola ta' estinzjoni fil-leġislazzjoni sekondarja, bi twaqqit li jkun konsistenti mal-proċess ta' evalwazzjoni ex post, biex timminimizza r-rekwiżiti ta' rapportar u rekwiżiti oħra ta' konformità u tiżgura valutazzjoni sinifikanti dwar jekk il-leġislazzjoni għadhiex adatta għall-iskop tagħha u li d-dispożizzjonijiet tagħha jaħdmu tajjeb għall-SMEs.

Il-Kummissjoni se tkompli ttejjeb il-proċessi tagħha ta' regolamentazzjoni ahjar, inkluża l-vizibbiltà tal-attivitajiet tagħha ta' regolamentazzjoni ahjar relatati mal-SMEs u l-kompetittività, biex tiżgura li l-ligijiet u l-politiki tal-UE jaħdmu ahjar għall-SMEs. L-azzjonijiet kollha pprezentati f'din il-komunikazzjoni se jippermettu lill-Kummissjoni żżid il-kwalità tal-valutazzjoni tagħha tal-impatti tal-proposti legali fuq l-SMEs u l-applikazzjoni tal-prinċipju "Ahseb l-Ewwel fiż-Żgħir"⁴³ fil-politiki kollha tal-UE.

Il-Kummissjoni ma tihux azzjoni b'mod iżolat u l-impenn tal-koleġislaturi, tal-awtoritajiet nazzjonali u reġjonali, li jaġixxu fi hdan il-kompetenzi tagħhom, huwa importanti wkoll. L-azzjonijiet proposti jippermettu li d-dimensjoni tal-SMEs tiġi inkluża fil-proċess interistituzzjonali tat-tfassil tal-ligijiet, billi hija responsabbiltà kongunta tal-koleġislaturi li jiżguraw li d-dritt tal-UE jkun ta' kwalità għolja fuq il-bażi ta' valutazzjoni bir-reqqa tal-impatti. Barra minn hekk, l-Istati Membri għandhom rwol importanti fl-iżgurar li l-leġislazzjoni nazzjonali, inklużi l-miżuri li jittrasponu d-dritt tal-UE, tappoġġa l-prinċipju "Ahseb l-Ewwel fiż-Żgħir" u li jitnaqqas il-piż amministrattiv għall-SMEs.

³⁹ SWD (2023) 277 final.

⁴⁰ COM (2021) 206 final.

⁴¹ COM (2023) 442 final.

⁴² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say-simplify_mt

⁴³ Il-prinċipju "Ahseb l-Ewwel fiż-Żgħir" ġie definit fl-Att dwar in-Negozji ż-Żgħar (SBA) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0394> u ġie żviluppat aktar fir-Revizjoni tal-"Att dwar in-Negozji ż-Żgħar" <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=celex%3A52011DC0078>.

Fl-aħħar nett, l-aġenziji eżekuttivi tal-UE, l-aġenziji decentralizzati u korpi oħra⁴⁴ għandhom jixprunaw l-implimentazzjoni tal-politiki tal-UE li tiffavorixxi lill-SMEs, b'mod partikolari permezz ta' helpdesks għall-SMEs jew punti ta' kuntatt għall-SMEs, gwida rilevanti għall-SMEs jew għodod online favorevoli għall-SMEs bil-lingwi kollha tal-UE⁴⁵.

Il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 2:** tikkunsidra sistematikament dispożizzjonijiet speċifiċi li jiffavorixxu lill-SMEs fi proposti legiżlattivi godda, meta xieraq, ġustifikati u f'konformità mal-oġettivi tal-politika tal-Unjoni.
- **Azzjoni 3:** taħtar Rappreżentant tal-UE għall-SMEs iddedikat, sabiex jipprovdi gwida u pariri lill-Kummissjoni dwar kwistjonijiet tal-SMEs, u jippromwovi l-interessi tal-SMEs esternament. Ir-Rappreżentant għandu jirrapporta direttament lill-President, filwaqt li jirrapporta wkoll lill-Kummissarju għas-Suq Intern dwar l-attivitajiet kollha relatati mal-SMEs imwettqa flimkien mas-servizzi tad-DĠ GROW, li għandu jappoġġa l-hidma tar-Rappreżentant.
- **Azzjoni 4:** tiżgura li r-Rappreżentant tal-UE għall-SMEs jipparteċipa fis-seduti tal-RSB mad-Direttorati Ġenerali dwar inizjattivi li għandhom impatt kbir fuq l-SMEs.
- **Azzjoni 5:** tippromwovi mal-Parlament Ewropew u mal-Kunsill l-implimentazzjoni ta' valutazzjoni "fuq il-post" tal-impatt fuq l-SMEs u l-kompetittività ta' emendi sostanzjali proposti għall-proposti tal-Kummissjoni matul il-proċess koleġiżlattiv.
- **Azzjoni 6:** tinvolvi ruħha ma' aġenziji eżekuttivi u decentralizzati biex tidentifika u tippromwovi prattiki tajbin għall-appoġġ tal-SMEs bil-hsieb li tagħmilha aktar faċli għall-SMEs li jużaw is-servizzi tal-aġenziji.
- **Azzjoni 7:** taħdem mal-Istati Membri biex tippromwovi l-esperimentazzjoni u l-innovazzjoni għal negozji godda permezz ta' ambjenti ta' esperimentazzjoni regolatorja.

3.1.3 L-użu ta' teknoloġiji diġitali biex jitnaqqas il-piż u tittejjeb ir-reżiljenza

Iż-żieda fid-diġitalizzazzjoni tista' tnaqqas b'mod sinifikanti l-piż u l-kostijiet għall-SMEs. Il-Gateway Diġitali Unika (SDG)⁴⁶ tipprovdi punt uniku ta' servizz għal informazzjoni amministrattiva u regolatorja affidabbli, proċeduri online u assistenza fil-livelli kollha tal-amministrazzjoni pubblika. Din tgħin lill-SMEs biex jisfruttaw aħjar l-opportunitajiet offriti mis-Suq Uniku u tnaqqas b'mod sinifikanti l-piż amministrattiv tagħhom permezz ta' proċeduri online f'oqsma ewlenin. L-ewwel rapport ta' implimentazzjoni tal-SDGs, ipprezentat bhala parti mill-Pakkett ta' Għajjuna għall-SMEs, juri li l-SDG għen lill-SMEs jaċċessaw informazzjoni ta' kwalità għolja dwar ir-regoli u l-proċeduri applikabbli fis-Suq Uniku kollu, li huwa partikolarment ta' benefiċċju għan-negozji ż-żgħir b'kapacitajiet amministrattivi limitati.

Kif deskritt fir-rapport, il-Kummissjoni taħdem mal-Istati Membri lejn l-istabbiliment ta' proċeduri online u t-tnedija tas-Sistema Teknika ta' Darba Biss (OOTS), li hija

⁴⁴ Korpi oħra rilevanti għall-SMEs bhall-Istitut Ewropew tal-Innovazzjoni u t-Teknoloġija.

⁴⁵ Prattiki tajbin jinkludu l-ghodda diġitali għall-valutazzjoni tar-riskju żviluppata mill-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà u s-Saħħa fuq il-Post tax-Xogħol, l-Għodda ta' Valutazzjoni tal-Maturità taċ-Ċibersigurtà tal-SMEs tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għaċ-Ċibersigurtà jew il-portal iddedikat għall-impreduturi tal-Uffiċċju tal-Proprietà Intellettwali tal-Unjoni Ewropea.

⁴⁶ COM (2018)1724. Aċċessibbli permezz tal-portal web Your Europe:

https://europa.eu/youreurope/index_mt.htm

mistennija li tkun kompletament operattiva sa Diċembru 2023. Dan se jippermetti l-iskambju transfruntier ta' dokumenti ewlenin fost l-awtoritajiet pubbliċi, filwaqt li tigi evitata l-htieġa li l-SMEs jissottomettu mill-ġdid dokumenti fi Stati Membri differenti. Dan se jnaqqas il-kost tal-moviment liberu fis-Suq Uniku, il-frizzjonijiet amministrattivi u l-ostakli filwaqt li ma jimponi l-ebda obbligu addizzjonali fuq in-negozji.

Każ partikolari huwa l-istress esperjenzat minn hafna SMEs bid-**dokument portabbli A1** (sabiex jiġi ddeterminat liema leġislazzjoni tas-sigurtà soċjali tkopri lid-detentur). Mill-aħħar ta' din is-sena, l-OOTS se tiffaċilita talbiet rikorrenti għad-dokument A1, u r-riċevuta tal-output b'mod elettroniku. Barra minn hekk, il-Komunikazzjoni reċenti tal-Kummissjoni dwar id-diġitalizzazzjoni fil-koordinazzjoni tas-sigurtà soċjali tippreżenta aktar miżuri sabiex tigi ffaċilitata l-interazzjoni bejn iċ-ċittadini mobbli u n-negozji li joperaw barra mill-pajjiż, b'mod partikolari l-SMEs, mal-awtoritajiet nazzjonali fil-qasam tas-sigurtà soċjali, bħall-**pilota Pass Ewropew tas-Sigurtà Soċjali (ESSPASS)** rigward id-dokument portabbli A1⁴⁷. Fuq l-istess nota, fil-kuntest tal-inizjattiva ta' tnaqqis u ta' simplifikazzjoni tar-rapportar (it-taqsimha 3.1.4 aktar 'il quddiem), il-holqien ta' **format elettroniku (Dikjarazzjoni elettronika) għad-dikjarazzjoni tal-postazzjoni tal-haddiema** se jnaqqas b'mod sinifikanti l-piż amministrattiv u l-kostijiet ta' konformità għall-impjegaturi, u jippermettilhom jużaw dikjarazzjoni simplifikata f'format wiehed bil-lingwa tagħhom stess fl-Istati Membri parteċipanti kollha.

Il-proposta reċenti biex jiġi estiż aktar l-użu ta' għodod u proċessi diġitali fid-dritt tal-kumpaniji tal-UE hija pass importanti 'il quddiem fid-diġitalizzazzjoni tad-dritt tal-kumpaniji, li jghin lill-SMEs jinneogzjaw fl-UE⁴⁸. Dan se jnaqqas b'mod sinifikanti l-piż amministrattiv għall-kumpaniji b'madwar EUR 437 miljun fis-sena, bis-saħħa ta' Ċertifikat tal-Kumpaniji tal-UE u l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' darba biss meta l-kumpaniji jistabbilixxu sussidjarji u ferġat fi Stati Membri oħra⁴⁹. Il-kumpaniji jistgħu jibbenefikaw ukoll mill-fatt li l-informazzjoni tagħhom tkun vizibbli permezz tas-Sistema ta' Interkonnnessjoni tar-Reġistri Kummerċjali (BRIS)⁵⁰ fis-Suq Uniku. Barra minn hekk, l-SMEs affettwati minn ksur tad-dritt tal-UE jistgħu jiddependu fuq SOLVIT⁵¹ biex isolvu t-tilwim u jiksibu rimedju barra mill-qorti.

Diġitalizzazzjoni ulterjuri tal-SMEs hija essenzjali għall-kompetittività, ir-reżiljenza u l-kapaċità tagħhom sabiex jinnovaw. Il-Programm ta' Politika dwar id-Deċennju Diġitali⁵² għandu l-għan li aktar minn 90 % tal-SMEs jilhqqu tal-anqas livell bażiku ta' intensità diġitali sal-2030. Il-mezz ewlieni li bih jiġi appoġġat dan l-oġettiv huwa ċ-Ċentri Ewropej tal-Innovazzjoni Diġitali, kofinanzjati mill-Programm Ewropa Diġitali. Dawn jappoġġaw lill-kumpaniji, b'mod partikolari lill-SMEs, fil-vjaġġ ta' diġitalizzazzjoni tagħhom. Permezz tal-valutazzjoni tal-maturità diġitali tal-SMEs (Valutazzjoni tal-Maturità Diġitali), l-EDIHs jipprovdu assistenza mmirata, li tvarja l-għarfien espert tekniku u l-ittestjar ("ittestja qabel tinvesti") sa servizzi ta' innovazzjoni, bħal pariri finanzjarji, taħriġ, u żvilupp tal-hiliet. Bħalissa, 151 EDIH jistgħu jiġi kkuntattjati fi 30 pajjiż Ewropew differenti. Sa tmiem l-2025,

⁴⁷ COM (2023) 501 final.

⁴⁸ COM (2023) 177 final.

⁴⁹ Ara l-valutazzjoni tal-impatt relatata, SWD(2023) 178 final.

⁵⁰ Il-BRIS tgħaqquad ir-reġistri nazzjonali kollha u tagħmel l-informazzjoni dwar 20 miljun kumpanija u ferġha disponibbli għall-pubbliku.

⁵¹ https://ec.europa.eu/solvit/what-is-solvit/index_mt.htm; f'Marzu 2023, il-Kummissjoni pproponiet punt ta' riferiment għal SOLVIT biex isolvi minimu ta' 90 % tal-każijiet fi żmien 12-il xahar f'kull Stat Membru.

⁵² Id-Deċiżjoni (UE) 2022/2481 li tistabbilixxi l-Programm ta' Politika tal-2030 dwar id-Deċennju Diġitali.

l-EDIHs għandhom jgħinu lil madwar 100,000 negozju u entità tas-settur pubbliku fl-Ewropa. Il-Faċilitajiet tal-Ittestjar u tal-Esperimentazzjoni (TEFs) settorjali jappoġġaw lill-izviluppaturi tal-IA biex igibu IA affidabbli fis-suq b'mod aktar effiċjenti, u jiffaċilitaw l-adozzjoni tagħha fost in-negozji ż-żgħar fl-Ewropa⁵³.

Il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 8:** sa tmiem l-2023 tniedi s-sistema teknika ta' darba biss f'kooperazzjoni mal-Istati Membri u tkompli tespandi l-ambitu tal-Gateway Diġitali Unika biex tkopri proċeduri godda, filwaqt li tqis il-ħtiġijiet tal-SMEs.

3.1.4 Is-simplifikazzjoni tal-proċeduri u tar-rekwiżiti ta' rapportar

Fil-kuntest tat-titjib tal-kompetittività fit-tul tan-negozji tagħha⁵⁴, il-Kummissjoni qed tinsisti għar-razzjonalizzazzjoni tar-rekwiżiti ta' rapportar li jirriżultaw mill-leġislazzjoni tal-UE, bl-għan li dan il-piż jitnaqqas b'25 % mingħajr ma jiġu mminati l-oġettivi ta' politika relatati. Din l-ambizzjoni tikkonċerna t-tnaqqis tal-piż regolatorju għan-negozji ta' kull daqs iżda hija partikolarment rilevanti għall-SMEs. Ir-rekwiżiti ta' rapportar huma importanti biex tiġi mmonitorjata u infurzata kif xieraq il-leġislazzjoni, għal hafna kumpaniji, speċjalment l-SMEs, iżda dawn jistgħu jkunu ta' piż, iwasslu għal kostijiet u jaffettwaw il-kapaċità tagħhom li jikbru. L-akkumulazzjoni tagħhom maż-żmien tista' tirriżulta f'obbligi żejda, duplikati, jew skaduti, frekwenza u twaqqit ineffiċjenti, jew f'metodi ta' għir inadegwati⁵⁵. F'każijiet bħal dawn, is-simplifikazzjoni tal-obbligi ta' rapportar jew l-indirizzar tal-ħtiġijiet ta' gruppi speċifiċi ta' negozji, bħall-SMEs, jistgħu jkunu opportunità sabiex jitnaqqas il-piż fuq in-negozji.

L-ewwel biċċiet sinifikanti ta' leġislazzjoni li jissimplifikaw l-obbligi ta' rapportar diġà ġew proposti mill-Kummissjoni minn Marzu 2023⁵⁶ u se jiġu ppreżentati dalwaqt miżuri ulterjuri flimkien mal-programm ta' hidma tal-Kummissjoni. B'mod partikolari, metodologija volontarja sempliċi u standardizzata għar-rapportar dwar kwistjonijiet tal-ESG (ambjentali, soċjali, ta' governanza) tnaqqas il-piż u tiffaċilita l-aċċess tal-SMEs għal finanzjament sostenibbli (ara t-Taqsima 3.2.4 aktar 'il quddiem għal aktar dettalji). Barra minn hekk, il-proposta tal-Kummissjoni li tipposponi l-iskadenza għall-adozzjoni tal-

⁵³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/mt/activities/testing-and-experimentation-facilities>.

⁵⁴ COM(2023) 168 final

⁵⁵ Jekk jitfasslu tajjeb, il-kostijiet tar-rekwiżiti ta' rapportar fil-biċċa l-kbira jkunu paċuti mill-benefiċċji li jgħibu pereżempju billi jimmonitorjaw it-tniġġis tal-arja jew jissorveljaw is-settur finanzjarju u jzommu l-istabbiltà finanzjarja. Tali rekwiżiti ma humiex inkluzi biss fil-leġislazzjoni primarja, iżda wkoll f'atti ta' implimentazzjoni jew delegati jew saħansitra f'arrangamenti operazzjonali.

⁵⁶ Rieżami tal-qafas tal-UE għall-ġestjoni tal-kriżijiet bankarji u l-assigurazzjoni tad-depożiti; L-implimentazzjoni ta' standards tekniċi dwar ir-rapportar u d-divulgazzjonijiet mill-imprizi tal-assigurazzjoni u tar-riassigurazzjoni; Proposta għal Regolament tal-PE u tal-Kunsill li jemenda r-Regolament (KE) Nru 223/2009 dwar l-istatistika Ewropea; Rieżami tal-Governanza Ekonomika - simplifikazzjoni tar-rapportar; Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar id-deterġenti u s-surfactants; Il-Kodiċi Doganali tal-Unjoni; Qafas legali farmaċewtiku ġenerali; diversi inizjattivi jew fi stadju ta' thejġija jew proposti fil-qasam tat-trasport, bħad-Direttiva dwar it-trasport ikkombinat, qafas legali armonizzat għall-kapaċità ferrovjarja u l-ġestjoni tat-traffiku u l-abolizzjoni tal-kurituri tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija bħala parti mill-pakkett dwar l-ekoloġizzazzjoni tal-merkanzija, ir-revizjonijiet tal-Piżijiet u d-Dimensjonijiet (ara l-pakkett dwar l-ekoloġizzazzjoni tal-merkanzija) kif ukoll tad-Direttivi dwar il-Kontroll mill-Istat tal-Port, eċċ.

Istandards Ewropej ta' Rapportar dwar is-Sostenibbiltà settorjali⁵⁷ se jkun ta' benefiċċju għall-kumpaniji fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva dwar ir-Rapportar Korporattiv dwar is-Sostenibbiltà (CSRD), inklużi l-SMEs elenkati. Dan jippermettilhom jiffokaw fuq l-implimentazzjoni tal-ewwel sett ta' standards. L-aġġustamenti tal-limiti li jiddefinixxu SME skont id-Direttiva dwar il-Kontabilità se jnaqqsu n-numru ta' kumpaniji li bħalissa jaqgħu taħt il-kamp ta' applikazzjoni tar-rekwiżiti ta' rapportar dwar is-sostenibbiltà skont id-Direttiva dwar ir-Rapportar Korporattiv dwar is-Sostenibbiltà (CSRD) u skont ir-Regolament dwar it-Tassonomija⁵⁸.

Barra minn hekk, fi hdan il-qafas għall-monitoraġġ u r-rapportar dwar l-emissjonijiet ta' gassijiet serra, it-tnaqqis tal-frekwenza li biha l-operaturi tas-settur tal-enerġija, l-industriji intensivi fl-enerġija u l-avjazzjoni jkollhom jirrapportaw dwar titjib fil-metodoloġiji tagħhom se jtaffi l-piż fuq il-kumpaniji mingħajr ma jaffettwa l-effettività tal-monitoraġġ. Barra minn hekk, obbligi simplifikati ta' rapportar mil-leġiżlazzjoni tal-UE dwar is-soluzzjoni alternattiva tat-tilwim għat-tilwim tal-konsumaturi se jikkonsolidaw u jnaqqsu l-frekwenza tar-rekwiżiti ta' rapportar mingħajr ma jaffettwaw it-trasparenza jew il-kwalità tad-data.

Fil-gimghat li ġejjin, il-Kummissjoni se tippreżenta b'mod aktar komprensiv il-miżuri adottati u li għandhom jiġu adottati biex jiġu ssimplifikati l-obbligi ta' rapportar għan-negozji kollha. Il-Kummissjoni behsiebha tagħmlu karatteristika prominenti tal-programm ta' hidma tagħha għall-2024, li se jkun akkumpanjat minn pakkett ta' proposti u evalwazzjonijiet ipplanati. **Din il-hidma se tiġi sistematizzata sal-ahhar tal-2023**, għaċ-ċikli li ġejjin, billi:

- jiġu stabbiliti mezzi standardizzati tas-servizzi tal-Kummissjoni għall-immappjar tar-rekwiżiti ta' rapportar fil-leġiżlazzjoni eżistenti jew fl-arrangamenti amministrattivi u fi proposti godda;
- jiġu identifikati oqsma prijoritarji f'kooperazzjoni ma' sett rappreżentattiv ta' kumpaniji, ma' assoċjazzjonijiet settorjali u mal-awtoritajiet nazzjonali (li spiss iservu bħala l-interfaċċa għal rapportar bħal dan);
- jithejjew pjanijiet ta' razzjonalizzazzjoni mmirati minn kull servizz tal-Kummissjoni għall-2024 u wara.

Il-kontribut mill-SMEs u minn partijiet ikkonċernati ohra għandu rwol importanti fl-iżgurar tas-suċċess ta' dan l-eżerċizzju ġenerali tat-tnaqqis tal-piż. Il-portal "Semma' lehnex: Issimplifika!" il-portal jippermetti l-gbir tal-kontribut tagħhom dwar l-obbligi ta' rapportar. Il-Pjattaforma Fit for Future wkoll giet mistiedna tagħti attenzjoni partikolari lill-obbligi ta' rapportar u tiddedika opinjoni waħda jew aktar għal din il-kwistjoni fil-Programm ta' Hidma Annwali tagħha għall-2024.

Il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 9:** tippreżenta, f'Ottubru 2023, is-sett li jmiss ta' proposti għar-razzjonalizzazzjoni tar-rekwiżiti ta' rapportar flimkien mal-programm ta' hidma, inklużi l-

⁵⁷ L-ewwel sett ta' Standards Ewropej tar-Rapportar dwar is-Sostenibbiltà (COM (2023) 5303 final) naqqas b'mod sinifikanti l-piż tar-rapportar meta mqabbel mal-parir tekniku riċevut mill-EFRAG. Il-Kummissjoni estendiet il-prinċipju tar-rapportar ta' informazzjoni materjali biss, introduċiet għadd ta' fażijiet, u għamlet ċerti rekwiżiti ta' divulgazzjoni volontarji.

⁵⁸ L-Artikolu 8 tar-Regolament (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2020 dwar l-istabbiliment ta' qafas biex jiġi ffaċilitat l-investiment sostenibbli, u li jemenda r-Regolament (UE) 2019/2088 (ĠU L 198, 22.6.2020, p. 13).

miżuri msemija hawn fuq, bħala parti minn ċiklu sistematiku u rikorrenti biex tintlaħaq il-mira ta' tnaqqis ta' 25 % fir-rapportar.

3.2 It-titjib tal-likwidità u tal-aċċess għall-finanzi

3.2.1 L-indirizzar ta' hlasijiet tard

Il-hlas tard tal-fatturi jaffettwa lill-kumpaniji mis-setturi kollha fl-Istati Membri kollha. Dan għandu impatt partikolarment negattiv fuq l-SMEs, peress li jiddependu fuq flussi regolari u prevedibbli ta' flus⁵⁹, u għandhom aċċess aktar limitat għal-likwidità minn negozji kbar. L-SMEs li jithallsu tard iridu jkopru n-nuqqas ta' likwidità li jirriżulta b'self għal żmien qasir, li jżid il-kostijiet ta' finanzjament tagħhom. It-tnaqqis tal-hlasijiet tard huwa element ewlieni biex l-SMEs jingħataw il-likwidità tant meħtieġa biex jinvestu fl-innovazzjoni jew biex jgħaddu t-tnaqqis fil-kostijiet lill-konsumaturi⁶⁰.

Bħala parti minn dan il-Pakkett ta' Ghajnuna għall-SMEs, il-Kummissjoni tipproponi revizzjoni tar-regoli dwar il-hlas tard, li tissostitwixxi d-Direttiva eżistenti dwar il-Hlas Tard b'regolament b'termini massimi vinkolanti ta' hlas ta' 30 jum għat-tranzazzjonijiet kummerċjali kollha. Din se tagħmel il-hlasijiet ta' tariffi kompensatorji u ta' imghaxijiet awtomatiku f'każ ta' hlas tard u tappoġġa dawn il-miżuri l-godda b'qafas ta' infurzar robust. Din tagħmilha wkoll aktar faċli għall-kumpaniji biex jasserixxu d-drittijiet tagħhom billi tnaqqas il-piż ta' rimedju effettiv permezz tal-medjazzjoni u tiffaċilita l-aċċess għalih.

Meta wieħed iżomm f'moħħu li jum wieħed tard ifisser EUR 158 miljun ta' kostijiet finanzjarji addizzjonali għall-kumpaniji Ewropej, dawn ir-regoli l-godda għandhom l-għan li jnaqqsu l-hlasijiet tard b'35 %. Barra minn hekk, l-ammont ta' żmien li l-kumpaniji jgħaddu jiġru wara d-debituri tagħhom se jitnaqqas b'mod sinifikanti, filwaqt li n-negozji Ewropej jiffrankaw 340 miljun siegħa xogħol, li jammontaw għal EUR 8,7 biljun. Minbarra l-benefiċċji monetarji diretti, dan għandu jkassam mill-gdid il-likwidità b'mod aktar ġust fl-ekonomija u jnaqqas id-dipendenza tal-SMEs mill-finanzjament estern.

L-istrument magħżul għar-rieżami huwa regolament, li jhassar u jissostitwixxi d-Direttiva attwali dwar il-Hlas Tard. Regolament għandu bosta vantaġġi, b'mod partikolari, fir-rigward tal-htieġa li jiġi indirizzat l-aspett transfruntier tal-hlasijiet tard. Dan jippermetti l-introduzzjoni tal-istess soluzzjonijiet madwar l-UE fir-rigward tal-aspetti ewlenin, bħat-terminu massimu għall-pagamenti u l-proċeduri ta' verifika, ir-rata tal-imghax għal hlasijiet tard u l-ammont ta' kumpens b'tariffa fissa. Fl-istess hin, l-Istati Membri se jithallew jadottaw dispożizzjonijiet aktar stretti dwar ċerti aspetti.

Il-Kummissjoni:

- **Azzjoni 10:** tipproponi Regolament gdid dwar il-Hlas Tard, li jsahħaħ b'mod sostanzjali r-regoli tal-UE biex jiġu miġġielda l-hlasijiet tard fit-tranzazzjonijiet kummerċjali.

⁵⁹ Għal aktar dettalji ara r-rapport tal-valutazzjoni tal-impatt dwar il-hlasijiet tard, ippubblikat b'mod parallel ma' din il-komunikazzjoni.

⁶⁰ B'dawn l-għanijiet f'moħħha, il-Kummissjoni dan l-aħħar nediet diversi proċeduri ta' ksur fil-qasam tal-hlasijiet tard, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/mt/inf_23_1808.

3.2.2 Il-kapitalizzazzjoni fuq il-potenzjal shih offrut mill-programmi tal-UE lill-SMEs

B'appoġġ għall-SMEs li mistennija jilhqg aktar minn EUR 200 biljun sal-2027 taht il-programmi ta' finanzjament tal-UE⁶¹, l-SMEs għandhom aċċess għal firxa wiesgħa ta' appoġġ finanzjarju. B'mod partikolari, ġew stabbiliti diversi miżuri biex jirrimedjaw id-diffikultajiet dejjem akbar tal-SMEs fl-aċċess għall-finanzjament⁶², li bdew bit-tieqa għall-SMEs tal-programm InvestEU⁶³, li tipprovdi aċċess ahjar għall-finanzjament għall-SMEs b'kundizzjonijiet ta' finanzjament aktar favorevoli. It-tieqa għall-SMEs tgħin ukoll lill-SMEs jadattaw għal prattiki kummerċjali sostenibbli u tiffinanzja negozji godda li jiżviluppaw teknoloġiji godda ta' sostenibbiltà.

Ir-rwol tat-tieqa għall-SMEs ta' InvestEU fl-ghoti ta' appoġġ għad-dejn u l-ekwità lill-SMEs Ewropej fis-snin li ġejjin se jkun sostanzjali. Il-banek, l-istituzzjonijiet ta' garanzija u intermedjarji finanzjarji oħra wrew domanda notevoli billi applikaw għall-Fond Ewropew tal-Investment (FEI), u talbu tliet darbiet il-kapaċità ġenerali tal-2021-2027 allokata għall-garanziji. Id-domanda tas-suq għal investimenti fl-ekwità diġà tinsab fil-kapaċità shiha għall-2021-2027 għal hafna oqsma tematiċi inklużi t-teknoloġija nadifa, ix-xjenzi tal-hajja, u t-trasformazzjoni diġitali, kif ukoll l-intraprenditorija soċjali. Din is-sottoskrizzjoni żejda tat-tieqa għall-SMEs ta' InvestEU hija mistennija li tipprevjeni lill-FEI milli jidhol fi ftehimiet ta' garanzija godda ma' intermedjarji finanzjarji mill-2025, peress li r-rizorsi allokatati għall-garanziji se jkun ntużaw bis-shih sa dak iż-żmien.

Il-Kummissjoni pproponiet bhala parti mill-Pjattaforma tat-Teknoloġiji Strateġiċi għall-Ewropa (STEP)⁶⁴ li żżid il-garanzija disponibbli b'EUR 7,5 biljun permezz ta' tieqa STEP iddedikata ta' InvestEU. Ladarba STEP tiġi approvata mill-koleġizlaturi, il-Kummissjoni se tistinka għall-implimentazzjoni rapida ta' rizorsi addizzjonali allokatati lil InvestEU, għall-benefiċċju tal-SMEs.

L-Istati Membri jista' jkollhom rwol ewlieni billi jallokaw rizorsi addizzjonali lil InvestEU mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF) jew mill-baġits nazzjonali, kif

⁶¹ Dan jinkludi l-finanzjament disponibbli għall-SMEs permezz tal-istrumenti li ġejjin (stimati tas-servizzi tal-Kummissjoni): InvestEU (EUR 6,9 biljun mit-tieqa ddedikata għall-SMEs u EUR 0,82 biljun addizzjonali permezz tat-tieqa ta' politika għall-Investment Soċjali u l-Hiliet, il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF) (EUR 45,2 biljun), l-EIC (EUR 10 biljun), Cassini (EUR 0,7 biljun), il-Pilastru tal-Programm tas-Suq Uniku tal-SMEs (EUR 1 biljun), il-Fond għall-SMEs tal-proprietà intellettwali (EUR 0,08 biljun), il-Programm Ewropa Diġitali (EUR 0,7 biljun), il-Fond Ewropew għad-Difiza (aktar minn EUR 0,2 biljun), il-programm Spazjali Ewropew (EUR 1 biljun), Konnettività Sigura - IRIS2 (EUR 0,72 biljun), Orizzont Ewropa (EUR 15-il biljun), il-Fond għal Tranzizzjoni Ġusta (EUR 4,8 biljun), Ewropa Kreattiva (EUR 2,3 biljun), il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali (EUR 38,71 biljun), l-Inizjattivi ta' Investment fir-Rispons għall-Coronavirus tal-Politika ta' Koeżjoni u REACT-EU (EUR 22 biljun), il-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (EUR 30 biljun), il-Fond ta' Koeżjoni (EUR 0,05 biljun), il-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi, is-Sajd u l-Akkwakultura (EUR 2,52 biljun), il-programm LIFE (EUR 0,13 biljun), il-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa (EUR 0,2 biljun), il-Fond għall-Innovazzjoni (EUR 0,17 biljun), il-Fond Soċjali Ewropew Plus (EUR 0,82 biljun), l-Aġenda Ewropea Ġdida għall-Innovazzjoni fil-qasam tal-aċċess għall-finanzjament (EUR 45 biljun) għal negozji godda tat-teknoloġija profonda, għal SMEs u għal kumpaniji żgħir b'kapitalizzazzjoni medja.

⁶² Mid-diversi strumenti finanzjarji disponibbli għall-SMEs matul il-qafas finanzjarju pluriennali preċedenti (il-perjodu 2014-2020), il-Faċilità ta' Garanzija ta' Self tal-programm COSME wahedha skattat EUR 68 biljun f'finanzjament lil kwazi 900 000 SME, u b'hekk għenet biex jinholqu jew jinżammu aktar minn 4 miljun impjieġ.

⁶³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/investeu/investeu-fund-sme-window_en.

⁶⁴ COM (2023) 335 final.

ukoll biex jaghmlu użu mill-possibbiltajiet eżistenti ta' trasferiment taht fondi ta' ġestjoni kondiviża, biex jaghtu spinta lill-investment f'pajjiżhom.

Fil-kuntest tal-proposta STEP, il-Kummissjoni pprezentat diversi perkorsi biex tagħmel dawn l-użu ta' dawn ir-riżorsi aktar faċli għall-Istati Membri u biex iżżid l-ammont ta' finanzjament appoġġat minn InvestEU lill-SMEs, b'mod partikolari permezz tal-kjarifika tal-aspetti tal-ghajnuna mill-Istat fir-rigward tat-trasferimenti kollha tar-riżorsi kif ukoll l-applikazzjoni ta' aspetti "la tagħmilx hsara sinifikanti"⁶⁵.

Meta Stat Membru jiddeċiedi li jalloka riżorsi lill-kompartiment tal-Istat Membru ta' InvestEU biex jimplimenta prodott finanzjarju eżistenti ta' InvestEU żviluppat għall-kompartiment tal-UE minn Istituzzjoni Finanzjarja Internazzjonali bħala sieheb ta' implimentazzjoni, bħall-Grupp tal-BEI jew il-Bank Ewropew għar-Rikostruzzjoni u l-Iżvilupp (BERŻ), din fiha nnifisha ma tinvolvi għajnuna mill-Istat, kif spjegat aktar mill-Kummissjoni fil-proposta STEP⁶⁶. Għalhekk, it-tali trasferimenti possibbli tar-riżorsi (mill-ġestjoni kondiviża, l-RRF jew il-baġits nazzjonali) huma mekkaniżmu rapidu, faċli u mhux obligatorju li huwa disponibbli għall-Istati Membri biex jgħaddu l-finanzjament tant meħtieġ lill-SMEs mingħajr ma jirrapportaw il-piżijiet lil hinn minn dawk meħtieġa mill-InvestEU. Sal-lum, għadd ta' Stati Membri għamlu użu minn din il-possibbiltà ta' trasferiment. Minhabba d-domanda għolja tas-suq, l-Istati Membri li għadhom ma għamlux kontribuzzjoni mhegga jaghmlu dan permezz tal-kompartiment tal-Istati Membri ta' InvestEU, sabiex jappoġġaw l-implimentazzjoni ta' prodotti finanzjarji għall-SMEs fl-Istat Membru tagħhom. Il-Kummissjoni se ssegwi l-progress tal-implimentazzjoni taht it-tieqa għall-SMEs flimkien man-network ta' Rappreżentanti tal-SMEs.

Barra minn hekk, l-Istati Membri u r-reġjuni jistghu jistabbilixxu strumenti finanzjarji kofinanzjati mill-programmi ta' ġestjoni kondiviża tal-UE biex jidderiegu r-riżorsi tal-UE f'diversi prodotti finanzjarji, inklużi self, garanziji, ekwità, u mekkaniżmi ohra li jgħorru r-riskju. Tali appoġġ jista' jgħin direttament lill-SMEs. Biex jiġi ffaċilitat dan il-proċess, il-pjattaforma tal-Kummissjoni fi-compass⁶⁷ tipprovdi riżorsi, inkluż informazzjoni ġenerali, gwida, għodod prattiċi, u opportunitajiet ta' apprendiment, filwaqt li tiggwida lill-awtoritajiet manigerjali dwar l-użu ta' strumenti finanzjarji skont kull wieħed mill-Fondi ta' ġestjoni kondiviża tal-UE.

Il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 11:** theghegħ lill-Istati Membri, permezz tal-istruttura ta' governanza rilevanti ta' InvestEU, biex jallokaw riżorsi addizzjonali lill-kompartimenti nazzjonali ta' InvestEU u jiffaċilitaw il-kontribuzzjonijiet tal-RRF għal InvestEU billi tipprovdi kjarifika u gwida dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju "la tagħmilx hsara sinifikanti" sa Ottubru 2023.

L-aġenziji ta' kreditu għall-esportazzjoni (ECAs) għandhom rwol fundamentali fl-appoġġ lill-kumpaniji fil-kummerċ internazzjonali. Bada jittiehed approċċ aktar koordinat

⁶⁵ Permezz ta' emenda tal-gwida teknika dwar l-applikazzjoni ta' "la tagħmilx hsara sinifikanti" skont ir-Regolament (UE) 2021/241. Dan jiffaċilita wkoll l-allokazzjoni tar-riżorsi għal InvestEU mill-RRF.

⁶⁶ Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-obbligu tal-istrumenti finanzjarji u l-garanziji baġitarji tal-UE li jkunu konsistenti mar-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat skont l-Artikolu 209(2)(c) tar-Regolament Finanzjarju.

⁶⁷ <https://www.fi-compass.eu>.

bejn il-kreditu għall-esportazzjoni u l-ghodod ta' finanzjament fil-livell tal-UE tal-Istati Membri tal-UE u dan għandu jkompli jissahha. Bħala rizultat tal-gwerra Russa ta' aggressjoni kontra l-Ukrajna, il-maġġoranza tal-ECAs tal-UE ssospendew il-kopertura tar-riskju tagħhom għall-Ukrajna, u b'hekk kellhom impatt negattiv fuq il-kapaċità tal-kumpaniji tal-UE li jesportaw lejn l-Ukrajna. Faċilità pilota ta' madwar EUR 300 miljun matul l-2024 fl-ambitu tat-tieqa għall-SMEs ta' InvestEU se tippermetti lill-Aġenziji ta' Kreditu għall-Esportazzjoni jergħu jibdew in-negozju tagħhom fir-rigward tal-Ukrajna. Il-faċilità pilota hija mistennija li ttejjeb il-kompetittività tal-SMEs Ewropej billi tistabbilixxi rabtiet aktar b'saħħithom mal-Ukrajna, li jippermettu l-appoġġ ta' diversi mijiet ta' miljun euro f'esportazzjonijiet godda.

Il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 12:** taħdem mal-FEI biex matul l-2024 tistabbilixxi faċilità pilota li tippermetti lill-Aġenziji ta' Kreditu għall-Esportazzjoni jappoġġaw lill-SMEs fil-kummerċ mal-Ukrajna.

Bħala parti mill-inizjattiva usa' tal-Unjoni tas-Swieq Kapitali (CMU)⁶⁸, il-holqien ta' swieq tat-tkabbir tal-SMEs, fondi pan-Ewropej ta' kapital tar-riskju u finanzjament kollettiv tejbju l-aċċess għall-finanzi għall-SMEs. Il-ftehim politiku reċenti dwar il-Punt ta' Aċċess Uniku Ewropew se jagħmel il-kumpaniji, kbar u żgħar, aktar vizibbli għall-investituri, filwaqt li r-regoli riveduti għar-regolament Ewropew dwar il-fondi ta' investiment fit-tul u l-fondi ta' investiment alternattivi se jkabbru l-aggregazzjoni ta' finanzjament disponibbli għall-SMEs. Il-proposti tal-Att dwar l-Elenkar⁶⁹ għandhom l-għan li jrawmu l-aċċess għall-finanzjament fis-swieq pubbliċi għall-kumpaniji, inklużi l-SMEs, billi jnaqqsu il-burokrazija, jissimplifikaw ir-regoli u jippermettu lis-sidien iżommu s-setgħat tat-tehid tad-deċiżjonijiet wara l-elekar tal-kumpaniji tagħhom. Livell għoli ta' ambizzjoni għall-proposti tal-Att dwar l-Elenkar huwa essenzjali biex jiġi żgurat li l-kumpaniji b'rata għolja ta' tkabbir ikomplu jizviluppaw u jgħolqu l-impjiegi fl-UE. Sabiex l-SMEs jingħataw aċċess aħjar għal sorsi ta' finanzjament u kapital ta' ekwità bbażati fuq is-suq, se tkun importanti adozzjoni rapida tal-proposti legiżlattivi taħt il-pjan ta' azzjoni tal-2020 għas-CMU u aktar diskussjonijiet dwar l-izvilupp futur tas-CMU, b'mod partikolari fil-Grupp tal-Euro.

Perkors iehor ta' appoġġ għall-SMEs huwa l-Kunsill Ewropew tal-Innovazzjoni (EIC) li huwa l-istrument ewlieni tal-UE għall-forniment ta' finanzjament imhallat (għotjiet u ekwità jew kwazi ekwità) lil negozji godda li qed jikbru malajr u SMEs li qed isegwu innovazzjonijiet rivoluzzjonarji. Il-Fond tal-EIC jipprovdi finanzjament ta' ekwità li jvarja minn EUR 0,5 miljun sa EUR 15-il miljun ta' finanzjament ta' ekwità għal kumpaniji bħal dawn, filwaqt li jisfrutta baġit ta' EUR 10 biljun biex jiġbor investiment ta' EUR 30 sa 50 biljun minn investituri privati. Għall-kumpaniji li jirrikjedu ċikli ta' finanzjament ta' segwitu jew ammonti akbar ta' investiment, il-proposta STEP tal-Kummissjoni tipprevedi baġit addizzjonali ta' EUR 2,63 biljun biex jippermetti lill-Fond tal-EIC jipprovdi investimenti ta' ekwità mingħajr preċedent li jvarjaw bejn EUR 15 u EUR 50 miljun f'teknoloġiji ta' importanza strateġika għall-Ewropa. Billi jiġġenera investimenti privat addizzjonali, dan jista' jwassal għal EUR 13-il biljun f'appoġġ għdid ta' ekwità għal SMEs mhux bankabbli u kumpaniji żgħar b'kapitalizzazzjoni medja.

⁶⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/mt/ip_22_7348.

⁶⁹ COM (2022) 760 final.

Il-Kummissjoni se tghin ukoll lill-SMEs b'miżuri ta' effiċjenza enerġetika (li jvarjaw minn awditi tal-enerġija sa teknoloġiji u taħriġ), billi tagħmel disponibbli EUR 10 miljun mill-Programm tas-Suq Uniku permezz tan-Network Enterprise Europe permezz ta' sejhiet miftuħa.

3.2.3 Akkwist pubbliku

Aċċess aktar faċli għas-swieq tal-akkwist pubbliku jista' jghin lill-SMEs jisfruttaw il-potenzjal tagħhom b'impatt pożittiv fuq it-tkabbir u fuq l-irkupru ekonomiku. Parti sostanzjali mill-investment pubbliku ssir permezz tal-akkwist pubbliku, li jirrappreżenta 14 % tal-prodott domestiku gross tal-UE. Madankollu, l-SMEs għandhom diffikultajiet biex isibu aċċess għall-akkwist. Il-Kummissjoni pprezentat inizjattivi li jiffaċilitaw l-aċċess tal-kumpaniji, fosthom tal-SMEs, għall-akkwist pubbliku - anke dak transfruntier⁷⁰. L-għan huwa li jiżied is-sehem tal-SMEs fl-akkwist pubbliku f'konformità ma' kemm jiswew b'mod ġenerali fl-ekonomija. Sabiex tittejjeb il-partecipazzjoni tal-SMEs fl-akkwist pubbliku, se jkun importanti li jiġi promoss l-użu ta' dispożizzjonijiet u klawżoli standardizzati fid-dokumenti tal-akkwist, speċjalment għal kuntratti ta' riskju baxx jew ta' valur baxx, li jagħmluha aktar faċli għall-SMEs biex jimmanigġaw id-dokumenti tal-offerti. Għandhom jiġu promossi prattiki li jtejbju l-involviment tal-SMEs, bħall-użu ta' kundizzjonijiet adatti għall-SMEs (kwalifiki finanzjarji u termini ta' hlas aktar favorevoli).

Il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 13:** tippromwovi l-użu ta' dispożizzjonijiet standardizzati dwar l-akkwist u kundizzjonijiet adatti għall-SMEs biex ittejjeb l-partecipazzjoni tal-SMEs fl-akkwist pubbliku.

3.2.4 L-iffaċilitar tal-aċċess għal finanzi sostenibbli għall-SMEs

L-SMEs għandhom rwol importanti biex jghinu lill-Ewropa tilhaq l-għanijiet tagħha tan-newtralità klimatika u għanijiet ambjentali ohra⁷¹. Għalhekk, huwa kruċjali li jiżied il-finanzjament għat-tranzizzjoni lejn is-sostenibbiltà tal-SMEs, filwaqt li jiġi minimizzat il-piż amministrattiv. Sabiex jilhq u l-potenzjal shiħ tagħhom għat-tranzizzjoni lejn ekonomija sostenibbli, l-SMEs jehtiegu b'mod partikolari (1) qafas sempliċi u standardizzati biex jirrapportaw dwar kwistjonijiet tal-ESG (Ambjentali – Soċjali – Governanza); u (2) l-istituzzjonijiet finanzjarji li jappoġġawhom fl-isforzi tagħhom għal tranzizzjoni lejn negozju sostenibbli.

Minkejja l-miżuri li diġà ġew stabbiliti biex jindirizzaw il-htigijiet tagħhom⁷², l-SMEs isibuha diffiċli biex jiksbu finanzjament għall-proġetti ekoloġiċi tagħhom. L-SMEs, bl-

⁷⁰ COM (2017) 572 final. Fl-2020 u l-2021, il-Kummissjoni ppubblikat żewġ studji dwar il-partecipazzjoni tal-SMEs fl-akkwist pubbliku: <https://op.europa.eu/mt/publication-detail/-/publication/eec8227c-ecc4-11ea-b3c6-01aa75ed71a1> u

<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/46111/attachments/1/translations/en/renditions/native>. Fl-2023 ġew ippubblikati żewġ fuljetti biex titrawwem il-partecipazzjoni ta' negozji godda fl-akkwist pubbliku: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54254>, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54276>.

⁷¹ Ir-Rapport ta' Attività 2023 tal-Pjattaforma tal-OECD dwar il-Finanzjament tal-SMEs għas-Sostenibbiltà (paġna 6), <https://www.oecd.org/cfe/smes/SME%20activity-report-2023.pdf>.

⁷² L-aktar reċenti permezz tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Qafas ta' finanzi sostenibbli li jaħdem fil-prattika" ta' Ġunju 2023, COM (2023) 317 final, li b'mod partikolari titlob l-inklużività, l-użu u l-

eċċezzjoni tal-SMEs elenkati, ma humiex soġġetti b'mod formali għar-rekwiżiti tal-qafas ta' finanzjament sostenibbli tal-UE. Madankollu, il-Kummissjoni hija konxja li dawn l-SMEs qed jiffaċċaw talbiet dejjem akbar għal informazzjoni dwar is-sostenibbiltà mis-shab finanzjarji u tal-katina tal-valur tagħhom, ta' spiss f'format mhux standardizzat. Fid-dawl ta' dan, il-Kummissjoni tirrikonoxxi t-tħassib mill-SMEs dwar l-effetti ta' dawn ir-regoli l-godda fit-tnaqqis tal-prezzijiet dwar ir-rapportar dwar is-sostenibbiltà.

Il-Kummissjoni qed tiehu azzjoni biex tindirizza dan it-tħassib. L-ewwel nett, il-Kummissjoni heġġet⁷³ lil korporattivi kbar u intermedjarji finanzjarji biex japplikaw il-prinċipju tal-proporzjonalità meta jinvolvu ruħhom mal-SMEs u biex jeżerċitaw trażżin meta jitolbu informazzjoni mis-shab fil-katina tal-valur tal-SMEs. Hija tressaq ukoll gwida speċifika, inklużi għodod volontarji li l-SMEs jistgħu jużaw biex jaċċessaw finanzjament ta' tranżizzjoni.

L-istandards simplifikati ta' rapportar issimplifikati għall-SMEs elenkati qed jiġu żviluppati mill-Grupp Konsultattiv Ewropew għar-Rapportar Finanzjarju (EFRAG). Il-Kummissjoni se tiżgura li dawn l-istandards għall-SMEs elenkati jkunu proporzjonati. L-istandards se jillimitaw l-informazzjoni li l-SMEs elenkati fil-kamp ta' applikazzjoni tas-CSR huma meħtieġa jirrapportaw. Dawn se jipprovdu wkoll limitu legali għall-informazzjoni li l-Istandards Ewropej ta' Rapportar dwar is-Sostenibbiltà jistgħu jirrikjedu li kumpaniji kbar jiksibu mill-SMEs fil-katina tal-valur tagħhom, u b'hekk jillimitaw l-effetti ta' tnaqqis tal-prezzijiet. Din hija salvagwardja importanti mis-CSR biex jiġi limitat l-impatt indirett fuq l-SMEs tar-rekwiżiti ta' rapportar tal-katina tal-valur imposti fuq negozji kbar. Il-Kummissjoni se tfittex li tiżgura, fin-negozjati li għaddejjin dwar id-Direttiva dwar id-Diligenza Dovuta tas-Sostenibbiltà Korporattiva, li dawn is-salvagwardji jiġu riportati f'dak il-kuntest. Barra minn hekk, l-EFRAG se jiżviluppa standard volontarju għall-SMEs mhux elenkati. L-SMEs jistgħu jużaw dan biex jistandardizzaw l-informazzjoni dwar is-sostenibbiltà li jixtiequ jirrapportaw, filwaqt li johlq opportunitajiet aħjar biex jinkiseb finanzjament ekoloġiku u b'hekk tiġi ffaċilitata t-tranżizzjoni lejn ekonomija sostenibbli.

L-għodod faċli għall-utent, il-kondiviżjoni tal-informazzjoni u tal-għarfien, f'kooperazzjoni mal-partijiet ikkonċernati tal-industrija, se jgħinu lill-SMEs jinnavigaw il-qafas tal-finanzi sostenibbli tal-UE. B'mod partikolari, approċċi simplifikati, żviluppati flimkien mal-Pjattaforma dwar il-Finanzi Sostenibbli, għandhom jippermettu lill-SMEs mhux elenkati jibbenefikaw mill-użu tat-tassonomija.

Barra minn hekk, l-istituzzjonijiet finanzjarji jehtieġ li jappoġġaw lill-SMEs fl-isforzi tagħhom għal tranżizzjoni lejn negozju sostenibbli. Dan jirrikjedi integrazzjoni aħjar tal-finanzjament ekoloġiku tal-SMEs fil-mudelli ta' negozju tal-banek. Hemm bżonn li jiġi ddefinit il-kunċett ta' self ekoloġiku u li jiġu stabbiliti standards għal self ekoloġiku fil-livell tal-UE sabiex tissaħħah l-adozzjoni tagħhom. L-inklużjoni ta' tali self lill-SMEs fin-numeratur tal-Proporzjon tal-Assi Ekoloġiċi tal-banek għandha, pereżempju, tagħti aktar vizibbiltà lis-self ekoloġiku lill-SMEs u thegġeg lill-istituzzjonijiet finanzjarji jipprovdu finanzjament sostenibbli lill-SMEs.

proporzjonalità ta' tali qafas li jippermetti lill-SMEs jiġbru finanzi għat-tranżizzjoni lejn is-sostenibbiltà tagħhom.

⁷³ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2023/1425 dwar l-iffaċilitar tal-finanzi għat-tranżizzjoni lejn ekonomija sostenibbli.

Abbaži tar-rizultati ta' diversi studji tal-Kummissjoni li għaddejjin bħalissa dwar l-SMEs u r-rapportar tat-tassonomija/il-finanzi sostenibbli, il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 14:** tiżgura li l-SMEs ikollhom qafas sempliċi u standardizzat biex jirrapportaw dwar kwistjonijiet tal-ESG, billi tillimita r-riskju ta' rekwiżiti ta' divulgazzjoni fuq SMEs mhux elenkati fil-katina tal-valur tal-imprizi fil-kamp ta' applikazzjoni tas-CSRD, u tiżgura t-tweqqif rapidu ta' standards volontarji għall-SMEs mhux elenkati.
- **Azzjoni 15:** thegħeġ lill-istituzzjonijiet finanzjarji jinkludu l-finanzjament ekoloġiku tal-SMEs fil-mudelli ta' negozju tagħhom billi:
 - a. taħdem lejn standard jew definizzjoni ta' self ekoloġiku b'mod partikolari għall-SMEs abbaži ta' parir li ġej mill-Awtorità Bankarja Ewropea⁷⁴;
 - b. tivvaluta adattament favur l-SMEs tal-Proporzjon tal-Assi Ekoloġiċi li għandu jittqies f'aġġornament futur tal-Att Delegat dwar id-Divulgazzjonijiet dwar it-Tassonomija.

3.3 L-iffaċilitar tal-aċċess għal persunal b'hiliet

Il-mod kif l-SMEs u l-haddiema tagħhom jingħallmu, jiehdu sehem fis-soċjetà, u jmexxu n-negozju tagħhom ta' kuljum qed jinbidel bl-iżviluppi teknoloġiċi, u l-isfidi globali u demografiċi. L-SMEs jehtieġu aċċess għal forza tax-xogħol b'hiliet biex jindirizzaw dawn il-bidliet u biex jiżguraw ir-reżiljenza tagħhom filwaqt li jikkontribwixxu għas-soċjetà, għall-produttività u għall-innovazzjoni.

Il-Kummissjoni qed tibni fuq l-Aġenda għall-Hiliet għall-Ewropa⁷⁵ biex tgħin lill-Istati Membri jiżguraw li 60 % tal-adulti kollha fl-età tax-xogħol jippartecipaw fi programmi ta' taħriġ kull sena, f'konformità mal-mira stabbilita mill-pjan ta' azzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali⁷⁶. Is-Sena Ewropea tal-Hiliet u r-riżorsi finanzjarji mingħajr preċedent tal-UE disponibbli għall-iżvilupp tal-hiliet matul il-perjodu ta' programmazzjoni tal-QFP 2021-27, b'mod partikolari madwar EUR 65 biljun mill-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza u mill-Fond Soċjali Ewropew Plus, jipprezentaw ukoll opportunità unika biex jiġu aċċellerati l-azzjonijiet li jistgħu jkunu ta' benefiċċju għall-aċċess mill-SMEs għal medda profonda u diversa ta' hiliet, bħall-proposti dwar l-edukazzjoni u l-hiliet diġitali⁷⁷. F'dak is-sens, il-proġett pilota dwar iċ-Ċertifikat Ewropew tal-Hiliet Diġitali⁷⁸, f'kooperazzjoni mal-Istati Membri u mal-partijiet ikkonċernati, se jikkontribwixxi biex itejjeb it-trasparenza u r-rikonnoxximent tal-hiliet diġitali, filwaqt li jiffaċilita l-aċċess mill-SMEs għat-talent li jehtieġu għat-tranżizzjoni diġitali.

Bħala parti mill-modernizzazzjoni tas-sistemi ta' edukazzjoni u taħriġ vokazzjonali (VET)⁷⁹, l-UE qed tappoġġa liċ-ċentri ta' eċċellenza vokazzjonali⁸⁰ biex jiżviluppaw "ekosistemi tal-hiliet" lokali mill-manifattura avvanzata u l-intelligenza artifiċjali, sat-teknoloġija tal-ilma u l-ekoloġizzazzjoni urbana. Dawn jaħdmu mill-qrib man-negozji inklużi

⁷⁴ Is-sejha tal-Kummissjoni għal parir dwar self u ipoteki ekoloġiċi, mahruġa lill-EBA f'Novembru 2022.

⁷⁵ COM(2020) 274 final.

⁷⁶ Il-Pjan ta' Azzjoni tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali, approvat mill-Kapijiet tal-Istat u tal-Gvern fl-2020, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1607&langId=en>.

⁷⁷ COM (2023) 205 final u COM (2023) 206 final.

⁷⁸ <https://education.ec.europa.eu/mt/focus-topics/digital-education/action-plan/action-9>.

⁷⁹ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill 2020/C 417/01.

⁸⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501&langId=mt>.

l-SMEs, u jikkontribwixxu għall-iżvilupp reġjonali, l-intraprenditorija, l-innovazzjoni, u l-istrategiji ta' speċjalizzazzjoni intelligenti. L-Alleanza Ewropea għall-Apprendistati tappoġġa l-promozzjoni ta' aktar apprendistati u apprendistati aħjar madwar l-UE, bħala perkorsi ta' apprendiment effettivi biex jiġu pprovduti l-haddiema b'hiliet li jehtieġu l-kumpaniji, b'mod partikolari l-SMEs.

Fil-Patt tal-UE għall-Hiliet⁸¹, 18-il Shubija dwar il-Hiliet fuq Skala Kbira (LSPs) li jkopru l-ekosistemi industrijali kollha qed jaħdmu biex jidentifikaw il-htigijiet tal-hiliet u jniedu taħriġ fl-intrapriżi u l-ktajjen tal-provvista tagħhom biex, sal-2030, 10 miljun haddiem ikunu tejbu l-hiliet jew ġeddu l-hiliet. L-SMEs huma involuti b'mod attiv fl-LSPs kollha direttament, bħala membri individwali u b'mod indirett permezz ta' organizzazzjonijiet tan-network settorjali. Is-shubija ma' atturi u networks oħra taħt l-LSPs, bħas-shab soċjali, tagħtihom aċċess għal programmi, kontenut, u materjal ta' taħriġ li kieku ma kienx ikollhom minhabba d-daqs u r-rizorsi limitati tagħhom.

In-Network Enterprise Europe għandu rwol importanti fl-ghoti ta' taħriġ lill-SMEs biex jgħinuhom jikkonformaw ma' rekwiżiti godda, biex jaħtfu l-opportunitajiet ta' miżuri bħall-Att Industrijali b'Emissjonijiet Żero Netti jew l-Att dwar il-Materja Prima Kritika u jindirizza l-implikazzjonijiet tal-Patt Ekoloġiku u l-legiżlazzjoni dwar is-sostenibbiltà, bħad-Direttiva dwar id-diligenza dovuta tas-sostenibbiltà korporattiva.

Il-hiliet intraprenditorjali huma essenzjali biex jgħinu lill-intraprendituri eżistenti jkabbru n-negozju tagħhom u biex ihegġu aktar nies jibdeu l-intraprenditorija bħala karriera. Sabiex in-nisa jingħataw is-setgħa li jsiru intraprendituri, il-Kummissjoni qed twettaq attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni flimkien ma' taħriġ, mentoraġġ, u kkowċjar u titjib fl-aċċess tal-intraprendituri nisa għall-finanzjament u n-networks tan-negozju. Pereżempju, l-Erasmus għal Imprendituri Żgħażaġh⁸² appoġġa aktar minn 9,000 imprenditur mara u Women TechEU⁸³ offra finanzjament għal kumpaniji stabbiliti minn nisa b'baġit li jaqbeż l-EUR 10 miljun. Madankollu, hija meħtieġa aktar hidma biex jiġi sfruttat il-potenzjal intraprenditorjali shiħ tan-nisa, taż-żgħażaġh u tal-gruppi f'riskju ta' esklużjoni.

Fl-aħhar nett, jehtieġ ukoll li l-proċessi jsiru aktar faċli għall-SMEs biex jattiraw talent minn barra l-pajjiż. Aktar tard din is-sena, il-Kummissjoni se tipproponi pakkett dwar il-massimizzazzjoni tal-potenzjal tal-mobilità ta' talent li se jinkludi proposta legiżlattiva dwar l-istabbiliment ta' Rizerva ta' Talent tal-UE u inizjattiva biex taħdem mal-Istati Membri biex tiffaċilita r-rikonoxximent aktar veloċi tal-kwalifiki professjonali ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi, inkluż permezz ta' shubijiet ma' pajjiżi terzi, biex jittejbu r-reklutaġġ u t-tqabbil tal-impjiegi.

Il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 16:** tipprezenta proposta biex tigi stabbilita Rizerva ta' Talent tal-UE u inizjattiva biex jittejjeb ir-rikonoxximent tal-kwalifiki u tal-hiliet ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi biex jiġu meġhuna fit-tnaqqis tad-diskrepanzi fil-hiliet fis-suq tax-xogħol tal-UE –

⁸¹ Il-Patt jinkoraġġixxi wkoll shubijiet fil-livell reġjonali biex jappoġġaw it-titjib tal-hiliet u t-tiġdid tal-hiliet tal-forza tax-xogħol, inklużi dawk fl-SMEs. Skont ir-risultati tal-istħarriġ, mit-tneġġja tiegħu fl-2020, l-isforzi kongunti tal-membri tal-Patt laħqu stima ta' kwazi żewġ miljun individwu. Barra minn hekk, il-membri għamlu investiment aggregat ta' kwazi EUR 160 miljun f'attivitajiet ta' titjib tal-hiliet u ta' tiġdid tal-hiliet. https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_en.

⁸² <https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/>.

⁸³ https://eisma.ec.europa.eu/programmes/european-innovation-ecosystems/women-techeu_en.

sar-raba' kwart tal-2023.

- **Azzjoni 17:** tahdem ma' gruppi li l-potenzjal intraprenditorjali mhux sfruttat tagħhom għadu għoli, bħan-nisa, iż-żgħażaġh u l-persuni b'diżabilità, permezz ta' kampanji ta' sensibilizzazzjoni, mentoragg u taħriġ.

3.4 Appoġġ lill-SMEs matul iċ-ċiklu tal-hajja tan-negozju kollu tagħhom

3.4.1 Il-bidu ta' negozju ġdid

Il-Kummissjoni ilha tahdem mal-Istati Membri biex tnaqqas il-hin li jiehdu l-intrapriżi l-ġodda biex jistabbilixxu negozju ġdid mir-revizjoni tal-Att dwar in-Negozji ż-Żgħar⁸⁴. L-Inizjattiva favur in-Negozji l-ġodda u n-Negozji li qed jespandu tal-2016⁸⁵ kienet tinkludi firxa ta' azzjonijiet biex tagħmilha aktar attraenti għall-intraprendituri jistabbilixxu negozju u jespanduh fl-Ewropa. Il-Kummissjoni qed thegġeg ukoll lill-Istati Membri biex irawmu l-holqien ta' negozji ġodda billi jimplimentaw il-prinċipji u l-aħjar Prattiki deskritti fid-dikjarazzjoni dwar l-Istandard ta' Eċċellenza tan-Nazzjonijiet għan-Negozji l-Ġodda tal-UE⁸⁶, bħal:

- tiffacilita l-holqien ta' entitajiet legali ġodda għan-negozji ġodda, kemm online kif ukoll offline, fi żmien minimu u b'kostijiet minimi, inkluża l-possibbiltà li jiġu ppreżentati dokumenti amministrattivi online għall-holqien ta' negozju ġdid jew ta' sussidjarja fi Stati Membri oħrajn⁸⁷
- l-istabbiliment ta' perkors rapidu għan-negozji l-ġodda (inkluża helpdesk għall-aċċess għas-suq) permezz ta' punt uniku ta' servizz online li jipprovdi informazzjoni shiħa dwar ir-rekwiżiti amministrattivi nazzjonali u l-opportunitajiet ta' finanzjament, li għandu jkun konness mal-Gateway Digitali Unika;
- l-appoġġ għad-diversità u għall-inklużjoni, anke f'konformità mal-pjan ta' azzjoni għall-ekonomija soċjali⁸⁸.

3.4.2 Tkabbir tan-negozju

Il-miżuri f'din il-komunikazzjoni se jippermettu lill-SMEs jikkompetu u jikbru. L-SMEs bħalissa huma definiti bħala kumpaniji b'inqas minn 250 impjegat, flimkien ma' fatturat annwali sa EUR 50 miljun jew karta tal-bilanċ totali sa EUR 43 miljun. Dawn il-limiti ġew stabbiliti fl-2003. Filwaqt li ghoxrin sena wara, il-maġġoranza l-kbira tal-kumpaniji jibqgħu koperti mid-definizzjoni ta' SME, xi kumpaniji jisbqu d-definizzjoni u jsiru l-hekk imsejja kumpaniji b'kapitalizzazzjoni medja.

Fl-2021, il-Kummissjoni evalwat id-definizzjoni ta' SME u kkonkludiet li din baqgħet rilevanti (bil-fatturat medju tal-SMEs tal-UE jibqa' ferm taħt il-livell limitu)⁸⁹. Din l-evalwazzjoni twettqet abbażi tad-data tal-2018 u ma setgħetx tirrifletti l-impatti tal-pandemija, il-gwerra fl-Ukrajna u l-kriżi tal-enerġija, li heżžu l-ekonomija tal-UE minn dak iż-żmien 'l hawn, u b'mod partikolari xprunaw żieda sinifikanti fl-inflazzjoni li qed tonqos biss b'mod

⁸⁴ COM (2011) 78 final.

⁸⁵ COM (2016) 733 final.

⁸⁶ <https://startupnationsstandard.eu/files/SNS-declaration.pdf>.

⁸⁷ F'konformità mad-Direttiva (UE) 2019/1151 u mal-proposta COM (2023) 177 final.

⁸⁸ COM (2021) 778 final.

⁸⁹ L-aħħar evalwazzjoni COM SWD (2021) 280 final.

gradwali. Barra minn hekk, fid-dawl tal-isfidi ekonomiċi attwali u futuri – mid-digitalizzazzjoni sat-tibdil demografiku – jista' jkun xieraq li jinghata rikonoxximent akbar għaż-żidiet fil-produttività matul dawn l-aħħar għoxrin sena, billi jitqiesu fid-definizzjoni tal-limitu superjuri tal-istatus tal-SME.

L-evalwazzjoni tal-2021 irrikonoxxiet ukoll il-htieġa li “jitqiesu l-isfidi li l-kumpaniji jiltaqgħu magħhom ladarba jkunu “hargħu” mill-fażi tal-SMEs”⁹⁰. Pereżempju, jista' jkun hemm effetti ta' limitu jekk il-benefiċċji ta' miżuri differenti favur l-SMEs jintilfu kollha fil-każ li kumpanija li qed tikber taqbeż wiehed minn daww il-parametri.

Studju riċenti tal-Kummissjoni żvela r-rwol essenzjali tal-kumpaniji b'kapitalizzazzjoni medja fl-ekonomija tal-UE⁹¹: il-kumpaniji b'kapitalizzazzjoni medja żgħira (250-499 impjegat) u l-kumpaniji b'kapitalizzazzjoni medja kbira (500-1499 impjegat) flimkien jammontaw għal aktar minn 13 % tal-impjiegi ġenerali fis-settur tan-negozju mhux finanzjarju Ewropew. Is-sehem tad-ditti b'kapitalizzazzjoni medja huwa partikolarment għoli fl-ekosistemi industrijali li huma kruċjali għall-kompetittività u s-sovranità teknoloġika tal-UE: l-elettronika, l-ajruspazju u d-difiża, l-enerġija, l-industriji intensivi fl-enerġija, u s-saħħa.

Diversi skemi ta' finanzjament għall-finanzjament ta' riskju u l-espanzjoni approvati mill-Kummissjoni Ewropea huma disponibbli biex jappoġġaw il-proċess ta' tkabbir dinamiku tagħhom u biex jindirizzaw id-diskrepanza fil-finanzjament tagħhom. Il-Linji Gwida dwar l-għajnuna mill-Istat għall-promozzjoni ta' investimenti ta' finanzjament ta' riskju fihom definizzjoni għal kumpaniji żgħira b'kapitalizzazzjoni medja u jippermettu appoġġ taħt ċerti kundizzjonijiet lil dawn il-kumpaniji. Il-Kummissjoni tagħmilha wkoll possibbli għall-Istati Membri li jappoġġaw kumpaniji b'kapitalizzazzjoni medja taħt il-Qafas Temporanju ta' Kriżi u ta' Tranżizzjoni⁹² u r-Regolament Ġenerali ta' Eżenzjoni ta' Kategorija rivedut⁹³.

Il-kumpaniji żgħira b'kapitalizzazzjoni medja normalment jikbru aktar malajr, ikunu aktar innovattivi u jindirizzaw id-digitalizzazzjoni aħjar mill-SMEs, iżda xorta waħda jiffaċċjaw ċerti sfidi bħan-nuqqas ta' impjegati tas-sengħa jew piż amministrattiv. Id-data statistika dwar il-kumpaniji żgħira b'kapitalizzazzjoni medja hija limitata u hemm nuqqas ta' approċċ koerenti biex jiġi appoġġat it-tkabbir ta' kumpaniji żgħira b'kapitalizzazzjoni medja.

Il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 18:** tkun attenta għall-htigijiet tal-kumpaniji li jaqbu l-limiti tad-definizzjoni tal-SMEs, kif ukoll għall-firxa usa' ta' kumpaniji żgħira b'kapitalizzazzjoni medja, u, **sa tmiem l-2023** se:
 - a. tanalizza l-impatt tal-inflazzjoni għolja u ż-żidiet fit-tul fil-produttività, kif ukoll l-interazzjoni ma' miżuri addizzjonali għall-kumpaniji b'kapitalizzazzjoni medja, biex iżżid - meta iġġustifikat - il-limiti finanzjarji tad-definizzjoni attwali ta' SME;
 - b. tiżviluppa definizzjoni armonizzata għall-kumpaniji żgħira b'kapitalizzazzjoni medja;

⁹⁰ SWD (2021) 280 final.

⁹¹ Study to map, measure and portray the EU mid-cap landscape, 2022, <https://op.europa.eu/mt/publication-detail/-/publication/ad5fdad5-6a33-11ed-b14f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-277396461>.

⁹² COM (2023) 1711.

⁹³ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2023/1315.

- c. **minn hemm 'il quddiem**, tiehu l-azzjonijiet neċessarji biex tirrifletti definizzjoni riveduta tal-SMEs fl-atti legiżlattivi rilevanti, u
- d. tibni sett ta' *data* bbażat fuq id-definizzjoni ta' kumpaniji żgħar b'kapitalizzazzjoni medja u tivvaluta miżuri possibbli biex tappoġġa lil dawn il-kumpaniji fit-tkabbir tagħhom (inkluża l-applikazzjoni potenzjali f'forma adattata ta' ċerti miżuri li jiffavorixxu l-SMEs).

3.4.3 *It-trasferiment tan-negozju, il-prevenzjoni tal-insolvenza u l-għoti ta' opportunità oħra lill-intraprendituri*

Trasferimenti b'suċċess ta' negozji huma ta' benefiċċju għall-ekonomija tal-Ewropa u għan-nisġa soċjali tagħha, u jevitaw it-telf ta' impjegi u jissalvagwardjaw l-attività ekonomika. Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar it-trasferimenti tan-negozju, li tindirizza l-aspetti legali, fiskali u amministrattivi ewlenin tat-trasferimenti tan-negozju, għadha valida llum.⁹⁴ Il-Kummissjoni kienet qed tippromwovi l-aħjar prattiki fit-trasferimenti tan-negozju żviluppati jew taħt diversi proġetti ffinanzjati mill-UE⁹⁵ jew minn partijiet ikkonċernati oħra li jwettqu hidma f'dan il-qasam. Fl-2021, il-Kummissjoni wettqet studju dwar it-titjib tal-bażi tal-evidenza fit-trasferimenti tan-negozji⁹⁶. Barra minn hekk, fil-proposta tagħha għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar l-iżvilupp ta' kundizzjonijiet ta' qafas tal-ekonomija soċjali⁹⁷, il-Kummissjoni rrakkomandat lill-Istati Membri jiżguraw qafas abilitanti għat-trasferimenti tan-negozju lill-impjegati biex jiffurmaw kooperattivi tal-haddiema. Minhabba l-importanza tat-trasferimenti ta' negozji, il-Kummissjoni hija lesta li tevalwa l-iżviluppi reċenti fl-Istati Membri.

L-Early Warning Europe Mentor Academy⁹⁸ se tiżviluppa programm ta' apprendiment online għall-mentors, li se jkun jistgħu jappoġġaw aħjar lill-kumpaniji f'riskju ta' insolvenza u jgħinu lis-sidien tan-negozji jittrasferixxu n-negozju tagħhom għall-generazzjoni li jmiss.

Fl-aħhar nett, peress li madwar 50 % tan-negozji l-ġodda jfallu matul l-ewwel hames snin tagħhom⁹⁹, il-politika tal-insolvenza tal-Kummissjoni tappoġġa lill-intraprendituri li ffaċċaw falliment biex jiżguraw li malajr ikollhom ċans iehor. Id-Direttiva dwar ir-ristrutturar u l-insolvenza għandha l-għan li tipprevjeni l-falliment u tgħin lin-negozji insolventi jerġghu lura fuq saqajhom. Sa nofs l-2026, il-Kummissjoni se tirrapporta dwar l-applikazzjoni u l-impatt tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva. Barra minn hekk, fl-2022, bħala parti mill-Unjoni tas-Swieq Kapitali, il-Kummissjoni pproponiet Direttiva dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti tal-liġi tal-insolvenza¹⁰⁰. L-aktar karatteristika innovattiva tagħha tikkonċerna l-introduzzjoni ta' proċedura ta' stralċ simplifikata, rapida u kosteffettiva

⁹⁴ COM 94/1069/KE. B'mod partikolari, il-Kummissjoni pproponiet inċentivi fiskali mmirati, bħal tnaqqis kondizzjonali tat-taxxi fuq il-wirt u fuq ir-rigali fis-suċċessjoni tal-familja, differimenti tat-taxxa kondizzjonali jew helsien mit-taxxa għall-investiment mill-ġdid, jew inċentivi speċifiċi tat-taxxa biex jiġi mhegġeġ it-trasferiment tal-kumpanija lill-impjegati – bl-għan li jiġi żgurat li t-taxxi tat-trasferiment ma jipperikolawx is-sopravivenza tan-negozju.

⁹⁵ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/supporting-entrepreneurship/transfer-businesses_en.

⁹⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fdfe129-69bb-11eb-aeb5-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-190448642>.

⁹⁷ COM (2023) 316 final.

⁹⁸ <https://www.earlywarningeurope.eu/mentor-academy>.

⁹⁹ COM(2012)795 final.

¹⁰⁰ COM (2022) 702 final.

għall-mikrointraprizi. Il-Kummissjoni thegħge lill-koleġizlatur biex jagħmel progress urgenti dwar din il-proposta. Dan huwa kruċjali biex jiġu żgurati proċedimenti ta' insolvenza aktar effiċjenti, u għalhekk għadd dejjem akbar ta' investimenti transfruntiera, inkluż għall-SMEs.

Il-Kummissjoni se:

- **Azzjoni 19:** tivvaluta l-kundizzjonijiet ta' qafas għat-trasferimenti ta' negozji fl-Istati Membri flimkien man-network ta' Rappreżentanti tal-SMEs – sat-tieni kwart tal-2024.

4 Konkluzjonijiet

L-SMEs ikomplu jinnavigaw f'ambjent ekonomiku inċert hafna. Il-livelli ta' inflazzjoni li qed jonqsu iżda li huma pjuttost stinati se jkomplu jagħmlu pressjoni fuq il-valur miżjud u fuq l-impjiegi, filwaqt li l-inċertezza ġeopolitika se żżomm hafna ktajjen tal-provvista ristretti.

Minbarra l-appoġġ finanzjarju, inkluż l-isforz enormi mill-Kummissjoni b'total ta' madwar EUR 200 biljun sal-2027, huwa għalhekk neċessarju li jizdied l-appoġġ politiku għall-SMEs, fuq il-bażi tal-azzjonijiet imressqa f'din il-Komunikazzjoni. Dawn l-azzjonijiet kollha jdurru madwar it-tliet sfidi operazzjonali ewlenin għall-SMEs – il-piż amministrattiv, il-finanzi u l-hiliet – bil-għan li jintlaħqu għanijiet konkreti hafna: tipprovdi qafas regolatorju abilitanti, tnaqqas ir-rekwiżiti ta' rapportar, tissimplifika t-taxxi, trawwem il-likwidità, ittejjeb l-aċċess għall-finanzi, tipprovdi lill-SMEs bil-hiliet it-tajba u tappoġġahom matul iċ-ċiklu tal-ħajja tagħhom.

Kif imfakkar mill-Istrateġija tal-Kummissjoni għall-SMEs¹⁰¹, l-għajnuna u l-appoġġ effettivi lill-SMEs jiddependu minn sforz miftiehem u sħubija b'saħħitha fost l-atturi kollha – l-istituzzjonijiet tal-UE, l-awtoritajiet nazzjonali, reġjonali u lokali, il-SMEs, il-kumpaniji kbar, is-sħab soċjali, is-soċjetà ċivili u l-investituri. B'mod partikolari, il-Kummissjoni tistieden lill-Istati Membri biex japplikaw il-prinċipju “Aħseb l-Ewwel fiż-Żgħir” fuq livell nazzjonali, reġjonali u lokali.

Sa fejn hija kkonċernata l-Kummissjoni, iridu jiġu attivati l-lievi kollha possibbli li jistgħu jagħmlu l-ħajja tal-SMEs aktar faċli u ċara. It-twassil ta' għajnuna fuq terminu qasir, l-istabbiliment tal-pedamenti għall-kompetittività u r-reżiljenza fit-tul tagħhom, u t-trawwim ta' ambjent tan-negozju ġust u favorevoli għall-SMEs huma fil-qalba tal-approċċ tal-Kummissjoni.

¹⁰¹ COM (2020) 103 final.